

Model for styrket match af barn og anbringelsessted

Januar 2024

Version 2

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af:

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@sbst.dk
www.sbst.dk

Indhold udarbejdet af Social- og Boligstyrelsen i samarbejde med Birgitte Schjær Jensen,
www.birgitteschjaer.dk

Udgivet: Januar 2024

ISBN: 978-87-94445-36-8

Download eller se til rapporten på www.sbst.dk Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Indhold

Introduktion	4
1 Baggrund for modellen.....	5
2 Kort om modellens vidensgrundlag	6
3 Modellens målgruppe og definitioner	7
4 Modellens værdimæssige afsæt	8
5 Modellens kerneelementer	9
KERNEELEMENT 1:	11
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	13
K1.1 Samarbejdsprocedure 'hovedvejen'	14
K1.2 Det Centrale Visitations-udvalgs 'instruks'	15
K1.3 'KABU', Kvalitet i Anbringelsen af Børn og Unge.....	16
KERNEELEMENT 2:	17
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	19
K2.1 Visitationsskema til anbringelse	20
K2.2 Dagsorden til arbejds møde og opsamlingsmøde mellem rådgiver og matchkonsulent	21
K2.3 Dialogbaseret visitation	22
KERNEELEMENT 3:	24
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	26
K3.1 'Dialogguide'	27
K3.2 'Forbesøg'	28
KERNEELEMENT 4:	29
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	31
K4.1 'Dialogguide'	32

KERNEELEMENT 5:	34
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	36
K5.1 'Samtalekort'	37
K5.2 Inddragelsesmodel 'før, under og efter'	38
KERNEELEMENT 6:	39
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	41
K6.1 'Dialogbaseret visitation'	43
K6.2 'Samtalekuffert'	44
K6.3 'Bevidningsbrev'	45
K6.4 'Barnets bog'	46
KERNEELEMENT 7:	47
Hvordan gribes det konkret an i praksis?	49
K7.1 'Postkort til forældre'	51
Vil I vide mere?.....	52
Implementeringsforudsætninger	53
Referenceliste.....	55

Introduktion

I denne modelbeskrivelse introduceres den model for styrket match af barn og anbringelsessted, som fire kommuner i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen videreudvikler og modner i perioden 2022-2024. Arbejdet med at udvikle en model for matchning er finansieret af Udviklings- og Investeringsprogrammet på børne- og ungeområdet. Formålet er at understøtte kommunernes arbejde med at finde det rette anbringelsessted til det konkrete barn, der skal anbringes uden for hjemmet. Målet på sigt er, at børn, der er anbragt uden for hjemmet, oplever et stabilt anbringelsesforløb, og at der sker færre sammenbrud i anbringelser. Modellen er udviklet på baggrund af aktuelt bedste viden om og erfaringer med matchning af barn og anbringelsessted.

Social- og Boligstyrelsen har i 2023 justeret modellen midtvejs i projektperioden på baggrund af kommunernes foreløbige erfaringer med modellen. I den forbindelse er modellen suppleret af en række redskaber, der er indsamlet, udviklet og selekteret i forbindelse med modningen af modellen. De enkelte redskaber er udvalgt på baggrund af:

- at være vidensfunderede
- at kunne understøtte matchmodellens værdisæt og kerneelementer
- at være anvendelsesorienterede på tværs af kommuner i Danmark.

Social- og Boligstyrelsen vil i 2024 afslutte evalueringen af projektet og justere den endelige model på baggrund af de samlede erfaringer fra de fire kommuners arbejde med modellen i projektperioden.

Indhold

1. Baggrund for modellen
2. Kort om modellens vidensgrundlag
3. Modellens målgruppe og definitioner
4. Modellens værdimæssige afsæt
5. Modellens kerneelementer
6. Implementeringsforudsætninger.

Ikoner og typer af indhold i modelbeskrivelsen

Henvi sning til retskilder: Indhold markeret med dette ikon henviser til lovgivning på området.

Særlige opmærksomhedspunkter for praksis: Indhold markeret med dette ikon beskriver Social- og Boligstyrelsens organisatoriske eller faglige opmærksomhedspunkter til handlinger i praksis.

1 Baggrund for modellen

Hvorfor er det rette match vigtigt?

Når børn anbringes uden for hjemmet, er en af hensigterne, jf. barnets lov, § 2, stk. 2, at sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, så de kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Derfor er det uheldigt, når børn, der er anbragt uden for hjemmet, oplever ikke-planlagte skift i anbringelsen, hvilket også betegnes som sammenbrud i anbringelsen.

Flere nationale og udenlandske undersøgelser peger på, at mismatch mellem barnet og anbringelsesstedet er en årsag til sammenbrud i anbringelsen, og at sammenbrud kan undgås ved tilrettelæggelse af en grundig matchningsproces (fx Ottosen m.fl., 2014; Ankestyrelsen, 2018; Falch-Eriksen, 2018). Eksempelvis vurderer Ankestyrelsen (2018) på baggrund af en undersøgelse blandt landets kommuner samt ved gennemgang af klagesager om ændret anbringelsessted, at det i forebyggelsen af skift i anbringelsen er vigtigt at sikre det rigtige match fra start.

Hvorfor en matchmodel i kommunalt regi?

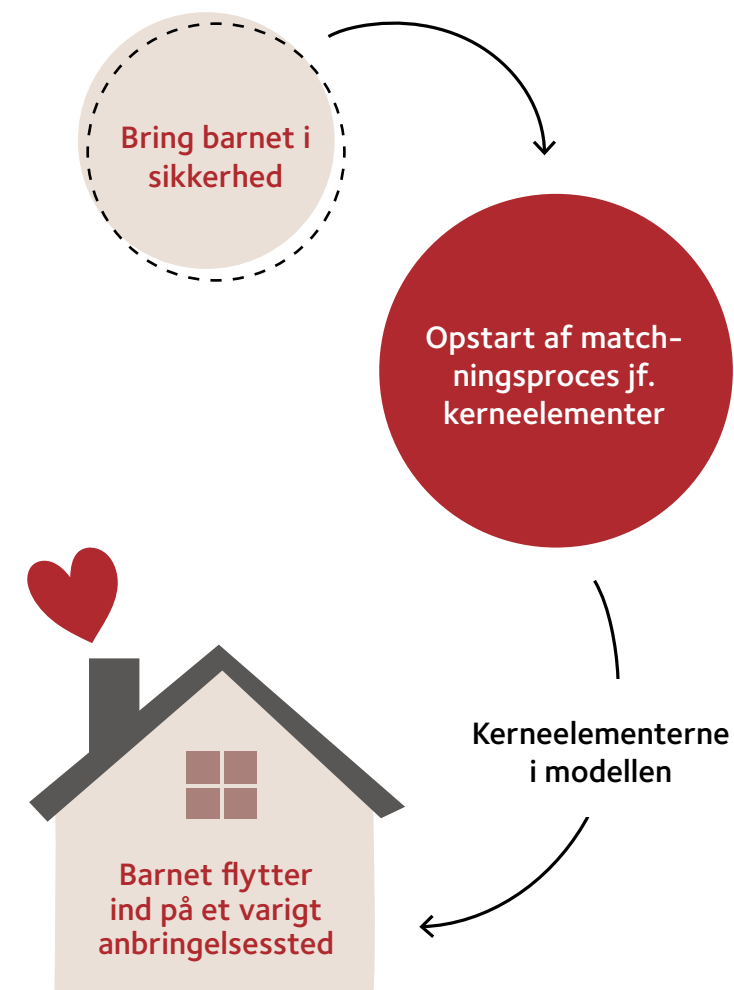
I forbindelse med den vidensafdækning, som danner grundlag for modellen, har Social- og Boligstyrelsen foretaget en gennemgang af eksisterende litteratur om matchning samt gennemført interviews med udvalgte kommuner om deres praksis for og erfaringer med matchning. Vidensafdækningen peger på, at matchningsprocessen og organiseringen omkring denne varierer fra kommune til kommune, og at det er forskelligt, hvor formaliseret og systematisk kommunernes matchpraksis er. Der er bl.a. variation i kommunernes inddragelse af barn og forældre i matchningsprocessen, særligt i forhold til hvor systematisk inddragelsen er.

Vidensafdækningen viser endvidere, at en grundig og inddragende matchningsproces er afgørende for at kunne finde et egnet anbringelsessted til det konkrete barn. Sammenholdt med ovenstående vidner dette om, at der er behov for en model, der kan understøtte opgaven med matchning, herunder bidrage til en systematisk inddragelse af både barn og forældre i processen.

En model med fokus på løbende inddragelse – også i sager, hvor anbringelsen sker kort tid til planlægning

Modellen skal kunne rumme alle børn, der skal anbringes uden for hjemmet. I praksis vil nogle anbringelser skulle ske så pludseligt, at det kan være vanskeligt at komme omkring alle modellens kerneelementer. Det kan være i tilfælde, hvor der er behov for at bringe barnet i sikkerhed, eller hvor samarbejdet med anbringelsesstedet ophører pludseligt eller forhold på anbringelsesstedet ændrer sig nu og her. Uanset hvilke af disse forhold, der gør sig gældende, er det væsentligt, at bringe matchmodellens kerneelementer i spil efterfølgende. Dvs. når barnet er anbragt midlertidigt og der er tid og rum til at tænke langsigtet. Inddragelse i sager, hvor anbringelsen sker uplanlagt kræver et stærkt fagligt fokus og systematiske arbejdsgange. Derfor har dette et særligt fokus i modellen.

Dertil skal modellen kunne rumme visitation til forskellige anbringelsesformer og være brugbar på tværs af kommuner. Modellen skal være baseret på aktuelt bedste viden om matchning og have et helt centralt fokus på inddragelse af barn og forældre. Det er med dette udgangspunkt, at modellen er udarbejdet.

2 Kort om modellens vidensgrundlag

Modellens kerneelementer er udviklet på baggrund af aktuelt bedste viden på området.

Der er i begrænset omfang dokumenteret viden om virksomme indsatser, tilgange og metoder i forhold til at sikre det rette match mellem et barn og et anbringelsessted. Den viden, der findes på området, er overvejende karakteriseret ved deskriptive undersøgelser og evalueringer af nuværende matchpraksis. Disse undersøgelser og evalueringer er foretaget på baggrund af interviews, spørgeskemaundersøgelser, analyser af anbringelsessager samt litteraturkortlægninger fra eksempelvis Ankestyrelsen, KORA, VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd) og The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs (BUFDIR). Derudover består eksisterende litteratur af enkelte håndbøger og hjælperedskaber på området. Størstedelen af litteraturen afdækker matchning til plejefamilier, mens matchning til døgninstitutioner, opholdssteder og andre anbringelsesformer er mindre undersøgt.

Eksisterende litteratur om matchning dokumenterer ikke forskellige faktoreres effekter på matchet og på børns trivsel, men giver indikationer på, hvilke faktorer der kan have en indvirkning på kvaliteten af matchet mellem et barn og et anbringelsessted.

Social- og Boligstyrelsen har afdækket og udfoldet de fundne faktorer i litteraturen gennem kvalitative interviews med:

- Fire udvalgte kommuner
- Børn, der er anbragt uden for hjemmet
- Repræsentanter for anbringelsessteder og forældre til børn, der er anbragt uden for hjemmet
- Centrale videnspersoner på området.

Det samlede vidensgrundlag er tilgængeligt i notat udarbejdet af Social- og Boligstyrelsen.

3 Modellens målgruppe og definitioner

Modellens målgruppe

Modellens primære målgruppe er børn under 18 år, der skal anbringes uden for hjemmet enten med eller uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Målgruppen omfatter også de børn, der allerede er anbragt uden for hjemmet, men som skal skifte anbringelsessted, samt de børn, der tidligere har været anbragt og skal genanbringes. Børn med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, der skal anbringes uden for hjemmet, er også en del af modellens målgruppe.

I de sager, hvor der er behov for at bringe barnet i sikkerhed nu og her, vil matchningen skulle foretages, når barnet er bragt i sikkerhed. Kerneelementerne i matchmodellen vil her skulle anvendes til at kvalificere matchningen, uanset om barnet skal blive i sin anbringelse, eller der skal findes et nyt sted.

Målgruppen er således bred og heterogen, hvilket der må tages højde for i tilrettelæggelsen af det enkelte matchningsforløb. Dette særligt i forhold til inddragelse af barnet i matchningsprocessen, hvor inddragelsen skal ske i overensstemmelse med barnets modenhed og alder.

I denne model henviser "barn" til både barn og ung.

Definition af matchning

Matchning betegner den proces, hvor kommunen systematisk afsøger, hvilket anbringelsessted der bedst kan imødekomme barnets behov. Matchning omfatter også barnets og forældrenes ønsker til anbringelsesstedet, hvorfor det er afgørende, at både barn og forældre inddrages aktivt i matchningsprocessen. Matchningsprocessen indledes, når barnets sag peger mod en anbringelse, og afsluttes, når barnet flytter ind på anbringelsesstedet.

Forståelse af situationer, hvor der er kort tid til planlægning af anbringelsen

Der skelnes i modellen mellem anbringelser, hvor der er kort tid til planlægning af anbringelsen og selve matchning af barnet og anbringelsessted. Nogle anbringelser er planlagte i god tid, fx fordi barnets behov og udvikling tilsiger, at der er behov for en anbringelse eller en ny anbringelsesform. Her vil alle kernelementerne i matchmodellen følges og bringes i spil. Andre anbringelser sker med kortere varsel, fx, fordi der er udfordringer med at møde barnets behov på anbringelsesstedet, hvor barnet bor. I de sager, hvor det er nødvendigt at bringe barnet i sikkerhed nu og her, eller hvor samarbejdet med anbringelsesstedet ophører, vil der skulle findes en midlertidig og kortsigtet løsning. Her vil matchning først finde sted, når barnet er bragt i sikkerhed eller evt. midlertidigt anbragt jf. barnets lov § jf. § 97, stk. 2, § 142, stk. 1, nr. 10 samt § 143, stk. 1.

Det skyldes, at det kan være vanskeligt at tage højde for alle modellens elementer, når der er særlige forhold om bekymring

for barnets sikkerhed, trivsel og udvikling, som gør sig gældende. I de tilfælde vil man skulle genbesøge eller starte matchning og planlægningen af anbringelsen forfra. Det vil bidrage til, at der skabes ro over situationen og planlægningen og give mulighed for at have fokus på at tænke langsigtet og ikke i halve løsninger, hvilket forebygger flere brud og skift for barnet.

Definition af anbringelsessted

'Anbringelsessted' dækker over familiepleje (herunder almen, forstærket og specialiseret familiepleje og netværkspleje), børne- og ungehjem, socialpædagogiske opholdssteder, kost- og efterskoler samt eget værelse, kollegie eller kollegielignende opholdssteder, jf. barnets lov, § 43.

Definition af matchkonsulent

Det varierer fra kommune til kommune, hvem der har opgaven med at matche barn og anbringelsessted. Det centrale er, at der er en fagprofessionel, som har ansvaret for at sikre det gode matchforløb, herunder sparring med de kolleger på tværs af udfører- og myndighedsområdet, som er involveret i arbejdet med de konkrete sager. Matchopgaven kan være placeret hos fx en anbringelseskonsulent, familieplejekonsulent eller rådgiver. I modellen anvendes derfor betegnelsen 'matchkonsulenten' om den fagprofessionelle i kommunen, som forestår matchningen.

4 Modellens værdimæssige afsæt

Den fælles retning for et styrket match af barn og anbringelsessted

Overordnet bygger modellen på et værdigrundlag bestående af to retningsgivende værdier, som ligger til grund for arbejdet med kernelementerne. Værdierne er baseret på Social- og Boligstyrelsens vidensafdækning, hvor "hvert barn er unikt" og "åbenhed og gennemsigtighed" er blevet fremhævet både direkte og indirekte på tværs af interviews med kommuner, anbringelsessteder, børn, der er anbragt uden for hjemmet, og repræsentanter for forældre til børn, der er anbragt uden for hjemmet. De to værdier er væsentlige som retningsgivere hele vejen igennem en matchningsproces og er som følger:

1

HVERT BARN ER UNIKT

Børn er forskellige, og hvad der er det rette anbringelsessted for ét barn, er ikke nødvendigvis det rette sted for et andet barn. Det betyder, at de fagprofessionelle må være afsøgende på ny, hver gang et barn skal anbringes uden for hjemmet. Det indebærer også, at de fagprofessionelle prioriterer inddragelse af barnet i matchningsprocessen. Børn er eksperter i deres eget liv, og et barns behov, ressourcer og ønsker kan ikke afdækkes uden at inddrage barnets eget perspektiv.

2

ÅBENHED OG GENNEMSIGTIGHED

Åbenhed og gennemsigtighed er væsentligt for en god matchningsproces. Kommunen skal bl.a. være åben omkring barnet og forældrene i dialogen med det potentielle anbringelsessted. Dette indebærer en åbenhed omkring barnets udfordringer og ressourcer. Ligeså skal anbringelsesstedet være åben i dets vurdering af, om stedet har kompetencerne til at imødekomme barnets støttebehov.

Der skal desuden være gennemsigtighed for barnet og forældrene i de beslutninger, som kommunen træffer, og de fagprofessionelle skal være tydelige omkring, hvad henholdsvis barnet og forældrene har indflydelse på i matchningen, herunder om de har et reelt valg mellem anbringelsessteder. Desuden skal fagprofessionelle være gennemsigtige i årsagen til anbringelsen over for barn, forældre og anbringelsessted.

5 Modellens kerneelementer

En model med syv kerneelementer

Omdrejningspunktet for kommunernes arbejde med styrket match af barn og anbringelsessted er syv kerneelementer, som er indkredset på baggrund af Social- og Boligstyrelsens vidensafdækning.

Undersøgelser og praksiserfaringer peger på, at de syv kerneelementer, der er oplyst nedenfor og illustreret i figuren, har en væsentlig og samvirkende betydning for etableringen af det gode match mellem et barn og et anbringelsessted. Kerneelementerne beskriver fokusområder og handlinger til at styrke matchet.

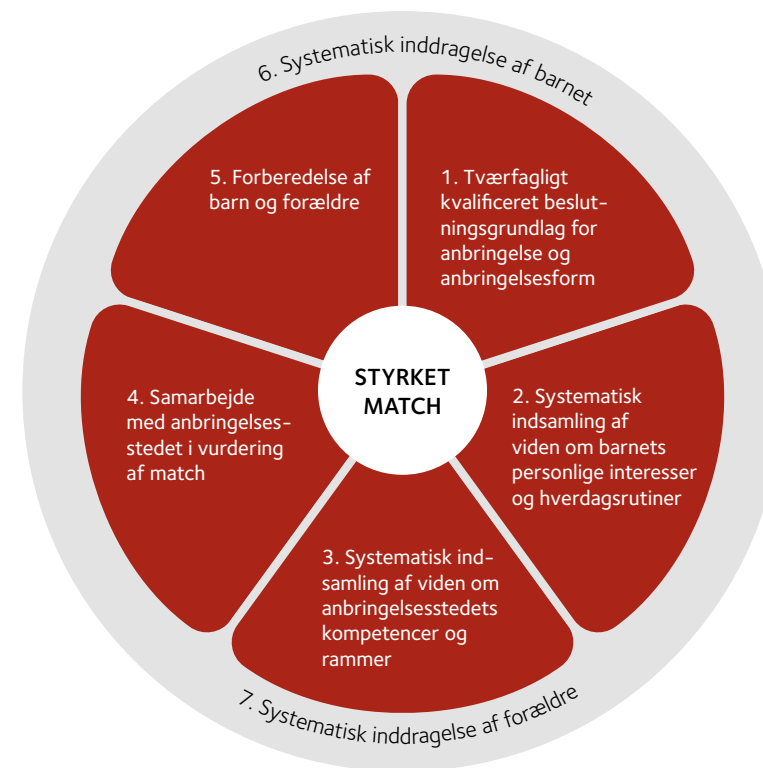
Modellens syv kerneelementer er:

1. Tværfagligt kvalificeret beslutningsgrundlag for anbringelse og anbringelsesform
2. Systematisk indsamling af viden om barnets personlige interesser og hverdagsrutiner
3. Systematisk indsamling af viden om anbringelsesstedets kompetencer og rammer
4. Samarbejde med anbringelsesstedet i vurdering af match
5. Forberedelse af barn og forældre
6. Systematisk inddragelse af barnet
7. Systematisk inddragelse af forældrene

De to sidstnævnte kerneelementer om inddragelse af henholdsvis barnet og forældrene er tværgående kerneelementer, det vil sige at inddragelse af barn og forældre er centralt hele vejen igennem et matchforløb.

Kerneelementerne skal omsættes i den enkelte kommunale praksis med blik for de specifikke potentialer og udfordringer, der er i den konkrete lokale kontekst.

På de følgende sider uddybes hvert af modellens kerneelementer og tilhørende redskaber udviklet af kommuner til understøttelse af kerneelementer i matchmodellen.

VÆRDIGRUNDLAG

Hvert barn er unikt
Åbenhed og gennemsigtighed

IMPLEMENTERINGSFORUDSÆTNINGER

Tæt samarbejde og vidensdeling
Fagprofessionelle med kompetencer til inddragelse af barn og forældre
Tilstrækkelig tid til matchningen

På de kommende sider beskrives kernelementer 1 og 2 og tilhørende redskaber som understøtter de administrative, organisatoriske og socialfaglige forhold i matchprocessen.

KERNEELEMENT 1:

Tværfagligt kvalificeret beslutningsgrundlag for anbringelse og anbringelsesform – også i sager, hvor barnet skal bringes i sikkerhed her og nu

Inddrag relevante fagpersoner i drøftelser om, hvorvidt barnet skal anbringes, og hvilken anbringelsesform der er den bedste for barnet, så visitationen hviler på et tværfagligt kvalificeret grundlag.

Social- og Boligstyrelsens vidensafdækning viser, at mange kommuner har god erfaring med brugen af en tværfaglig struktur omkring visitationsmødet, fx en fast etableret visitationsgruppe. Ved at etablere en tværfaglig struktur omkring visitationen øges sandsynligheden for, at alle væsentlige forhold og viden om barnet tages i betragtning, når der skal træffes afgørelse om anbringelse og vælges en anbringelsesform, det vil sige om barnet fx skal anbringes på en døgninstitution eller i en plejefamilie, og om plejefamilien fx skal være almen eller specialiseret. Desuden peger en undersøgelse fra SFI (nu VIVE; 2008) på, at sandsynligheden for, at anbringelsesprocessen forløber godt, er størst i de tilfælde, hvor alle relevante aspekter af barnets liv er belyst.

Den tværfaglige organisering giver mulighed for, at der kan spørges ind til barnet, familie, netværk og relevante dokumenter i sagen, såsom den børnefaglige undersøgelse, for at få belyst forhold omkring barnet og dets forældre yderligere. De fagpersoner, som indgår i den tværfaglige organisering, kan bidrage til fortolkninger af de undersøgelser, der er udarbejdet om barn og forældre, og i den forbindelse pege på opmærksomhedspunkter i valget af anbringelsesform, herunder hvad et anbringelsessted skal kunne for at imødekomme barnets støttebehov. Dette øger tilsammen sandsynligheden for, at der vælges den rette foranstaltning og den bedste anbringelsesform til det konkrete barn.

Inddragelsen af relevante fagligheder i drøftelserne om anbringelsesgrundlag og anbringelsesform bidrager desuden til, at der fra starten tages tværfagligt stilling til, hvorvidt og hvordan der skal iværksættes supplerende støtte til barnet.

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgaver for matchkonsulent og rådgiver i visitationen

- Matchkonsulenten kan med fordel deltage på visitationsmødet både for at bidrage med sin faglige viden og høre de forskellige nuancer samt drøftelser forud for matchforløbet.
- Barnets rådgiver vurderes at være en central person på visitationsmødet.

Ledelsesmæssig opgave

- Det er en ledelsesmæssig opgave at sikre, at der etableres en systematik og grundighed på visitationsmødet. Proceduren for mødet skal være kendt af deltagerne, og det skal fremgå tydeligt, hvad der er kvalificerende ind i den beslutning, der træffes. Derudover skal det være tydeligt, hvem der gør hvad efter mødet.
- I de sager, hvor det er nødvendigt at bringe barnet i sikkerhed nu og her, er det en ledelsesmæssig opgave, at der etableres en systematik for, hvordan der arbejdes med modellens kernelementer, når barnet er sikret, herunder at skabe tid og rum for, hvordan rådgiver og matchkonsulenten kan genoptage en systematisk indsamling af viden om, hvorvidt barnet er anbragt det rigtige sted, samt etablere samarbejdet og planlægningen med anbringelsesstedet, kommunen og forældrene omkring skole og hverdagsliv.

Opgave på chefniveau

Det er en organisatorisk opgave på chefniveau at sørge for, at der er etableret en fast tværfaglig organisering omkring visitationen, og at der skelnes mellem procedurer for at bringe barnet i sikkerhed og match af barnet (jf. introduktion til modellen). Det kan være en fordel, at der er faste medlemmer af visitationsorganiseringen. Forvaltningen kan bidrage til en fast tværfaglig organisering omkring visitationen på følgende måde:

- Proceduren og medlemmerne i visitationsudvalget er organiseret, så flere faggrupper sidder med på mødet, fx repræsentanter for PPR, misbrugsafdelingen, skole, sundhedsplejen m.v. Det er ligeledes vigtigt, at en fagperson med viden om anbringelsessteder kan være repræsenteret på visitationsmødet.
- Der kan derudover i udvalgsstrukturen skærpes, at visitationsudvalget udelukkende håndterer sager om anbringelse og skift i anbringelse. Det giver mulighed for at skærpe mødernes fokus og sikre, at de rigtige faggrupper sidder med til fordel for det enkelte barn.
- Der kan i udvalgsstrukturen også arbejdes med en model, hvor visitationsudvalget træffer beslutning om anbringelse, mens beslutningen om anbringelsesform uddelegeres børn- og ungerådgiveren og matchkonsulenten.
- Der kan etableres en tydelig sondring mellem at bringe barnet i sikkerhed og match af barnet, således at matchprocessen ikke "glemmes", når barnet er bragt i sikkerhed, og barnet er landet et midlertidigt sted. Det er således en organisatorisk opgave på chefniveau at sørge for, at der etableres en procedure om at vende tilbage til matchprocessen, når barnet er sikret, og fortsætte arbejdet med at matche barnet, som procedurerne foreskriver.

SVENDBORG KOMMUNE

K1.1 Samarbejdsprocedure 'hovedvejen'

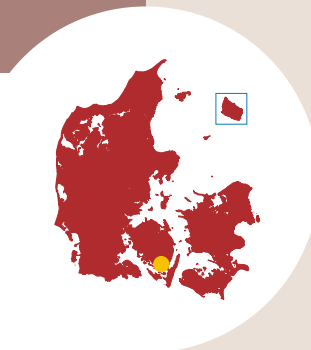
Formål med samarbejdsproceduren hovedvejen

At sikre klarhed på matchkonsulentens arbejde i matchningsprocessen, når der er truffet beslutning om anbringelse på visitationsmøde. At sikre overblik over de enkelte socialfaglige og administrative dele i et helt matchforløb fra start til slut i et anbringelsesforløb, og hvem gør hvad og hvornår. Hovedvejen giver desuden retningslinjer for, hvornår børn og forældre og andre fagpersoner skal inddrages i matchprocessen.

Redskabet er udarbejdet visuelt som en vej i A4-størrelse, så matchkonsulenten kan bruge den undervejs i møder med alle involverede parter og eventuelt kan lave et print som en del af forberedelsen før, under og efter møder med børn og forældre.

Hovedvejen understøtter den del i dette kerneelement, som handler om, at matchning gerne skal foregå i et relevant tværfagligt samarbejde og i et helhedsorienteret perspektiv i kommunen.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere og ledere, som tværfagligt skal arbejde sammen om matchning til anbringelse som indsats. Hovedvejen fungerer desuden som ledelsesmæssigt styringsdokument.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Alle medarbejdere og ledere arbejder i Børn og Familie med hovedvejen og diverse standard-dagsordener.

Matchkonsulenten laver et print af hovedvejen og anvender redskabet til at understøtte dialoger på møder og samtaler med de involverede parter i matcharbejdet.

Svendborg Kommune oplever..

, at samarbejdsproceduren hovedvejen giver et godt grundlag for samarbejdet mellem myndighedssocialrådgiver og matchkonsulent, da det skaber overblik over de forskellige møder og formål med disse i matchning til anbringelse. Samtidig er redskabet fleksibelt at bruge, så antallet af møder mellem fagpersoner og børn og forældre tager afsæt i de behov, som det enkelte sagsforløb kalder på. Redskabet giver præcis det overblik, der skal til for at sikre systematik i de rette sagsskridt og møder mellem de involverede parter i et matchningsforløb.

En af medarbejderne fra kommunen fortæller om redskabet: *"Vi har fået en fuldstændig udførlig og visuel køreplan, i forhold til hvordan vi gør det. Og det, tænker jeg, er trygt og fint at kunne læne sig op ad den, hvis man fx ikke har så mange anbringelser under bæltet. [...] Vi får også de professionelle samarbejdspartnere med ind til et møde nu, det gjorde vi ikke før. [...] Vi er måske også blevet bedre til at nedskrive en visuel plan for forældre og barn med besøg og aftaler for kommende anbringelsessted."*

AALBORG KOMMUNE

K1.2 Det Centrale Visitationsudvalgs 'instruks'

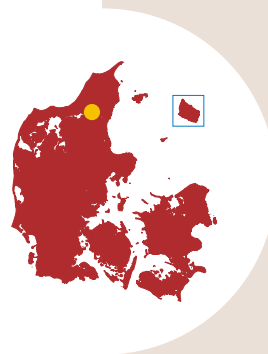
Formål med redskabet

Instruksen skal sikre, at udvalgets arbejde bygger på et tværfagligt beslutningsgrundlag i forhold til anbefaling om anbringelse. Desuden skal den sikre ensartethed i kommunens faglige og økonomiske vurderinger ved beslutning om anbringelse som indsats og skabe klarhed over mødedeltagernes roller og ansvar i udvalgets arbejde.

Aalborg Kommune har valgt at nedsætte to udvalg; et udvalg for børn mellem 0-13 år og et udvalg for unge mellem 14-18 år (23 år). Som udgangspunkt deltager chef for Familieafdelingen, chef for Visitationen og Familieplejen, afdelingsleder for Familiegruppen, chef og afdelingsleder for Døgn- og Dagtilbuddene i Aalborg Kommune samt matchkonsulent og myndighedsrådgiver i sagen. Der kan indkaldes øvrige samarbejdspartnere ad hoc til visitationsmødet, som har relevans for sagen, fx misbrugsbehandler, støttekontaktperson, familiebehandler og sundhedsplejerske m.v.

Det understøtter kerneelement 2 i forhold til at sikre et tværfagligt blik på anbringelsesgrundlag og anbringelsesform. Desuden understøtter redskabet det gode samarbejde i Visitationen, da instruksen præcis beskriver, hvem der gør hvad i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere og ledere i det tværfaglige og tværsektorielle arbejde i matchning til anbringelse som indsats.

Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

Myndighedsrådgiveren klargør alle relevante akter i sagen, opdaterer børnefaglig undersøgelse m.v., som skal forelægges Det Centrale Visitationsudvalg, og herefter kan visiteringen foregå. Sekretæren for Visitationsudvalget udarbejder en sagsliste og indkalder relevante personer. Myndighedsrådgiver og dennes leder fremlægger sagen på mødet, hvortil der stilles spørgsmål til sagen. Efterfølgende drøftes muligheder og anbefaling af indsats. Sagerne fremsendes senest fredage kl. 12.00, og den næste kommende onsdag fremlægges sagen for Det Centrale Visitationsudvalg.

AALBORG KOMMUNE

K1.3 'KABU', Kvalitet i Anbringelsen af Børn og Unge

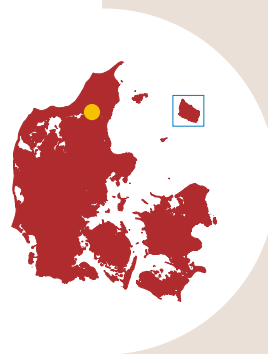
(manual for samarbejde mellem skoleforvaltning (PPR) og myndighed i anbringelser)

Formål med redskabet

At sikre stillingtagen til et skoletilbud forud for en anbringelse. I skemaet i manualen fremgår vurdering af egnet skoletilbud til barnet. Desuden skal manualen sikre tydelighed om opgavefordeling og kompetencer mellem de forskellige fagpersoner tværsektorielt mellem skoleforvaltning, PPR og myndighedsafdelingen i arbejdet med at finde det rette skoletilbud i forbindelse med anbringelse som indsats. Vurdering af skoletilbud indgår i arbejdet med at matche til rette anbringelsessted. Det er myndighedsrådgiver, som har til opgave at være tovholder i forhold til skoletilbud.

KABU understøtter det tværfaglige og tværsektorielle perspektiv i kerneelement 2.

Det henvender sig til kommunens medarbejdere og ledere i beslutningsprocesser om skolegang i forbindelse med anbringelse som indsats.

Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

Nuværende skole og PPR udfylder et KABU-skema til vurdering af barnets skolegang, herunder ressourcer, udfordringer og anbefaling til indsats. Skemaet videresendes til rådgiver til brug i arbejdet med at finde egnet skoletilbud og dialog med kommende skole. Der kan ikke finde en anbringelse sted, før der forligger et KABU-skema, og før anbringelsesstedets stedlige kommunes PPR har vurderet mulige skoletilbud. PPR sender KABU-skemaet og den pædagogiske og psykologiske vurdering til stedlige kommuner, hvor barnet tænkes anbragt.

En matchkonsulent forklarer: *"[...] Det er vigtigt at vide, hvilket skoletilbud barnet skal tilbydes. Hvis ikke det er muligt at finde det rette skoletilbud relativt tæt på anbringelsesstedet, så kan vi ikke anbringe barnet der. Vores erfaring er, at for tidskrævende kørsel til og fra skole kan medføre skolefravær eller i værste fald sammenbrud i anbringelsen [...]"* *"[...] det vil også være rart at vide noget om, hvorvidt der tænkes, at barnet vil profitere af et helhedsorienteret tilbud, altså om vi skal kigge efter et anbringelsessted med intern skole [...]"*

KERNEELEMENT 2:

Systematisk indsamling af viden om barnets personlige interesser og hverdagsrutiner

Foretag systematisk
indsamling af viden, så
der opnås en indsigt i,
hvad der er det unikke
ved barnet og barnets
hverdagsliv.

Systematisk indsamling af viden om barnets behov, ressourcer og ønsker er en forudsætning for at kunne foretage det gode match (Ankestyrelsen, 2021b; IVO, 2017; Mehlbye, 2014a). Frem til beslutningen om en anbringelse indhentes viden om barnet med fokus på at afdække om barnet skal eller ikke skal anbringes. Derefter skal der træffes beslutning om hvilket anbringelsessted, som kan imødekomme barnets behov, ressourcer og ønsker. Disse to beslutninger kalder på forskellig viden. Derfor er det væsentligt, at alle matchprocesser tager afsæt i at få overblik over eksisterende viden og indsamle yderligere viden om barnet med specifikt fokus på at finde det rette anbringelsessted. Både børn, forældre og anbringelsessteder fremhæver, at det er særligt vigtigt at indsamle viden om og detaljer fra barnets dagligdag, herunder viden om barnets fritidsinteresser, hverdagsrutiner og hjemmemiljø (Jf. Social- og Boligstyrelsens vidensafdækning 2021). Efter der er truffet beslutning om anbringelse skal der derfor indsamles yderligere viden om barnet med fokus på at indsamle detaljer om barnets hverdagsliv og viden om barnets behov, ressourcer og ønsker.

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgaver for matchkonsulent og rådgiver

- Matchkonsulent og rådgiver skal afholde et opstartsmøde.
- Før mødet deles materialer som forberedelse til mødet. Det er i den forbindelse vigtigt, at rådgiver sørger for at videregive oplysninger om barnet og det socialfaglige materiale, der foreligger, herunder vurderingsgrundlaget for anbringelsen, eventuelt udkast til handleplanen, afdækning af støtteperson til barnet, netværksskort m.m. (Se redskabet 'visitationsskema til anbringelse').
- På mødet: Matchkonsulent og rådgiver taler om de eksisterende oplysninger om barnet, så der sikres et fælles fagligt grundlag at matche efter og samarbejde om. På mødet klarlægges, hvad der skal indsamles yderligere information om. (Se redskabet 'dagsorden til arbejds møde og opsamlingsmøde mellem rådgiver og matchkonsulent').
- Ansvarsfordelingen afklares og aftales mellem matchkonsulent og rådgiver i den kommende matchproces, så det fremgår tydeligt, hvem der gør hvad og hvornår.

Hvilken viden?

- Ud over den børnefaglige undersøgelse af barnets forhold, jf. § 20 i barnets lov, er det vigtigt, at myndighedsrådgiver og/eller matchkonsulent indhenter yderligere information om barnet af relevans for matchningen, herunder viden om barnets interesser, hverdagsrutiner og "de små ting" i hverdagen med betydning for barnet.

- Det er væsentligt, at indsamlingen af viden kommer omkring barnets og forældrenes forventninger til anbringelsen og deres ønsker til anbringelsesstedet.
- Som led i den systematiske indsamling af viden inddrager myndighedsrådgiveren, og eventuelt matchkonsulenten, barnet, barnets forældre, barnets støtteperson, professionelle med kendskab til barnet samt eventuelle andre relevante personer i barnets netværk.

Ledelsesmæssig opgave

- Det er en ledelsesmæssig opgave at understøtte samarbejdet mellem matchkonsulent og rådgiver. Leder for myndighedsområdet og leder for udførerområdet skal derfor i fællesskab godkende en arbejdsgangsbeskrivelse på tværs af myndigheds- og familieplejeområdet, der skitserer samarbejdet mellem rådgiver og matchkonsulent i anbringelsessager.
- Leder for myndighedsområdet og leder for familieplejeområdet kan samarbejde om, at DUBU understøtter, at det er en tydelig og ensartet matchproces, hvor arbejdsgangsbeskrivelsen og understøttende dokumenter mellem matchkonsulent og rådgiveren er tilgængelige.

SVENDBORG KOMMUNE

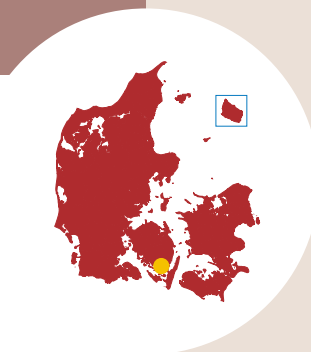
K2.1 Visitationsskema til anbringelse

Formål med visitationsskemaet

Formålet med visitationsskemaet er at sikre, at faktuelle og aktuelle informationer om barnets forhold er samlet ét sted, når kommunen tager stilling til grundlaget for anbringelse og anbringelsesform. Af visitationsskemaet fremgår også informationer om kommunens vurdering om samvær og kontakt med familie og netværk, varighed og anden form for støtte til forældre og barnet under anbringelsen. Desuden fremgår barnets interesser og hverdagsting, som har betydning for, at barnet kan falde til og trives på et anbringelsessted, samt barnets og forældrenes ønsker til et kommende anbringelsessted.

Redskabet understøtter systematik og ensartethed, som er en central del i kerneelement 1.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere, der arbejder med matchning til anbringelse som indsats.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Skemaet udfyldes af matchkonsulent under visitationsmødet som opstart på en matchproces på baggrund af skriftlige materialer fremsendt af rådgiver til mødet. Visitationsmødet foregår mellem en leder og en matchkonsulent (som går på skift). Skemaet indeholder alle informationer om barnets forhold, interesser og ønsker. Skemaet fremsendes herefter til familieplejeteamet, forinden der afholdes møde med matchkonsulenten om kommende anbringelsessted, som en del af forberedelse til et arbejds møde mellem rådgiver og matchkonsulent.

Myndighedsafdelingen har taget stilling til anbringelsesgrundlaget, inden de konkrete sager tages på visitationsmøde i familieplejeafdelingen.

Svendborg Kommune oplever, at visitationsskemaet bidrager til at sikre et godt grundlag og overblik til at træffe beslutning om anbringelsesform.

K2.2 Dagsorden til arbejds møde og opsamlingsmøde mellem rådgiver og matchkonsulent

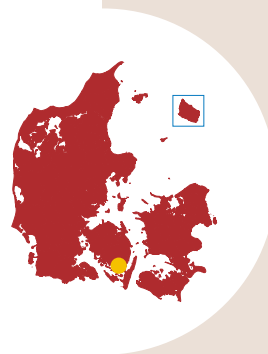
Formål med dagsorden til arbejds- og opsamlingsmøde

At sikre systematik og fælles fagligt fokus i samarbejdet mellem myndighedsrådgiver og matchkonsulent. På den måde er der et fælles ståsted i de efterfølgende møder med børn og forældre i den videre matchproces. Dagsorden til arbejds- og opsamlingsmøde er udarbejdet med faste punkter, som begge fagpersoner skal forholde sig til på mødet og lave aftaler omkring. Punkterne handler om:

1. Drøftelse af pædagogiske fokusområder.
2. Afklaring af støttebehov hos forældre.
3. Planlægning af inddragelse af barnet og forældre i forbindelse med matching, herunder besøg på anbringelsessted.
4. Afklaring af inddragelse af PPR, skolegang og øvrige støttebehov hos barnet.
5. Fastsættelse af dato for opsamlingsmøde.

Redskabet understøtter en systematik og god forberedelse og fagligt fokus mellem fagpersoner i kerneelement 1, sådan at der er et fælles fagligt grundlag at matche efter og samarbejde om.

Derudover understøtter redskabet at sikre en, tydelig koordinering og ansvarsfordeling mellem kommunens medarbejdere, der arbejder med matching til anbringelse som indsats.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Begge møder starter med, at dagsordenen gennemgås punkt for punkt, og aftaler samt eventuelle afklaringer og beslutninger i samarbejdet mellem rådgiver og matchkonsulent noteres ned i et dokument på en sag i det fælleskommunale it-system DUBU. Matchkonsulent udfylder skabelon under mødet, som også fungerer som referat af de aftaler, der indgås.

På arbejds mødet mellem rådgiver og matchkonsulent tales om følgende skriftlige materiale:

- Vurderingsgrundlaget for anbringelsen.
- Eventuelt udkast til handleplanen deles med matchkonsulent.
- Afdækning af støtteperson til barnet.
- Netværkskort.

Svendborg Kommune peger på, at dagsorden til arbejds møde styrker ensartethed og systematik mellem rådgiver og matchkonsulent.

En medarbejder fra Svendborg Kommune oplever, at brugen af dagsorden bidrager til at styrke det faglige fokus på arbejds møder, idet *"... sagerne og børnene er så forskellige, så der også har skullet være plads til, at vi skal omkring alle de vigtige ting, så vi afdækker fyldestgørende i hver enkelt sag, ligegyldigt hvem der ved noget, og hvor meget der vides om barnet. Så der skal være en skabelon (til dagsorden), som er fyldestgørende, men stadig har plads til at tilrettelægge forskelligt."*

AALBORG KOMMUNE

K2.3 Dialogbaseret visitation

(manual og miniguide)

Formål med dialogbaseret visitation

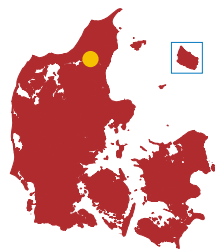
Dialogbaseret visitation er en teoretisk funderet faglig tilgang til at højne gode matchforløb for børn og deres forældre.

Den dialogbaserede visitation har to formål: 1) at få inddraget barnet og forældrene i forhold til deres ønsker og tanker om forløbet og anbringelsesstedet, sådan at de oplever sig set, hørt og orienteret, og 2) at matchkonsulenten får indsigt i barnets og forældrenes perspektiver, som kan kvalificere matchet.

Dialogbaseret visitation består af en manual og en miniguide, der til sammen skal sikre et godt samarbejde mellem rådgiver og matchkonsulent. I manualen fremgår den fælles faglige tilgang med fokus og retningslinjer for det tværfaglige samarbejde i Aalborg Kommune i disse sagsforløb. Miniguiden beskriver, hvordan dialogbaseret visitation gribes an før, under og efter mødet med børn og deres forældre.

Miniguiden understøtter afdækningen af barnets behov, ressourcer og ønsker, som er målet i kerneelement 1.

Dialogbaseret visitation henvender sig til kommunens medarbejdere, som skal arbejde tæt sammen om at matche til rette anbringelsessted. Samtidig er det en metode til at understøtte inddragelse af barnet og forældre og sidst en nærmere afdækning af behov, ressourcer og ønsker. Derfor er redskabet også relevant for kernelement 6 og 7, der handler om inddragelse af barn og forældre.

Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

Rådgiver og matchkonsulent vurderer forinden afholdelse af dialogbaseret visitation, hvordan formen på mødet skal være, og hvem der skal deltage, fx om det kun er forældre og/eller barnet eller andre relevante personer med kendskab til familien og barnet, der skal deltage – alt efter sagens karakter og forløb.

Miniguiden er et styringsredskab og guide for samtalen til forberedelse forud for mødet og til afslutning. Guiden er inspiration til, hvordan matchkonsulenten understøtter muligheden for et refleksivt rum mellem mødedeltagerne, og indeholder desuden konkrete spørgsmålstyper delt op i fem centrale tematikker.

Matchkonsulenten udarbejder på baggrund af det dialogbaserede visitationsmøde og det skriftlige visitationsmateriale en analyse af barnets støttebehov under anbringelsen og ønsker til anbringelsessted. Matchkonsulenten udarbejder en profil af et kommende anbringelsessted og afsøger i første omgang ledige pladser gennem såvel tilbudsportalen som visitationens eget kartotek og kendskab til mulige anbringelsessteder lokalt og regionalt. Dernæst aftales besøg på anbringelsesstedet med rådgiver, barnet, barnets forældre og eventuelle andre relevante støttepersoner og fagpersoner med kendskab til barnet og forældrene.

Aalborg Kommune oplever...

at dialogbaseret visitation skaber klarhed over roller og ansvar mellem myndighedsrådgiver og matchkonsulent og styrker et bedre samarbejde i matchningsforløbet til anbringelse. Redskabet tilvejebringer større indsigt i forhold til barnets og forældrenes ønsker og tanker om anbringelsesstedet. Det understøtter bedre dialoger mellem fagpersoner og børn og forældre om et kommende anbringelsessted. Flere af medarbejderne giver udtryk for, at dialogbaseret visitation giver styrket kvalitet i det faglige arbejde.

En rådgiver fortæller: *”Jeg oplever ved dialogbaseret visitation, at der kommer anden viden frem om barnet, som jeg ikke vidste på forhånd. Nogle gange kan det have en betydning for handleplanen, at der skal ændres i målene.”* Og en matchkonsulent forklarer om brugen af redskabet: *”Det bliver mere ensartet, og man dykker lidt mere ned i dybden med det og bliver mere bevidst om, hvad vi vil have ud af den dialogbaserede visitation, og hvordan vi kan bruge den bedre [...]”* En anden matchkonsulent giver udtryk for: *”Det er godt med et samtaleredskab, så vi tænker over, hvordan det er, vi spørger, så vi får så meget med som muligt. Der er specifikke spørgsmål, som gerne skulle få det frem, hvad det er, der gør børn trygge, om det er, at der er et marsvin – eller en seng, der ligner ens egen, på anbringelsesstedet. Man kommer mere i detaljer.”*

I de næste afsnit beskrives redskaber, som henvender sig til kommune og kommende anbringelsessteder til at understøtte kerneelementerne 3 og 4.

Disse kerneelementer handler om de samarbejds-mæssige elementer i tværsektorielle og tværfaglige dele af matchningsarbejdet i anbringelsesforløb og vigtigheden af at afdække og udvælge anbringelsessteder ud fra en vidensbaseret og systematisk tilgang og desuden at vidensdele undervejs i matchningsprocessen med anbringelsessteder.

KERNEELEMENT 3:

Indhent systematisk viden om anbringelsesstedets kompetencer og rammer

Indhent systematisk viden om anbringelsesstedets kompetencer og rammer i forhold til det konkrete barn, der skal anbringes, med henblik på at vurdere, om anbringelsesstedet kan imødekomme barnets behov og matcher barnets ressourcer og ønsker.

Flere undersøgelser peger på, at det gode match mellem et barn og et anbringelsessted forudsætter et indgående kendskab til anbringelsesstedets kompetencer (fx Ankestyrelsen, 2018; IVO, 2017; Deloitte, 2014).

For at kunne finde det bedst egnede anbringelsessted til det konkrete barn er det således nødvendigt at indhente systematisk viden om et eller flere potentielle anbringelsessteders kompetencer til at kunne rumme og imødekomme netop det barns behov. En mangelfuld viden øger risikoen for, at barnet anbringes et sted, hvor der ikke er de nødvendige kompetencer eller rammer til at imødekomme barnets behov, hvilket kan føre til et skift i anbringelsen (Mehlbye, 2014b; Ottosen m.fl., 2014).

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgaver for matchkonsulent og eventuelt rådgiver

- Matchkonsulenten skal indhente viden og sparring fra relevante fagpersoner med kendskab til potentielle anbringelsessteder i forhold til det konkrete barn, der skal anbringes. Det er vigtigt, at der forud for denne indhentning af viden om potentielle anbringelsessteder skal være en klar forventningsafstemning mellem rådgiveren og matchkonsulenten i forhold til barnets behov, og dertil hvad der skal være indsatsen.
- Matchkonsulenten går i dialog med anbringelsesstedet. I dialogen afsøges stedets kompetencer og rammer i forhold til barnet, og der spørges ind til den aktuelle børne- og ungegruppe på stedet.
- Matchkonsulentens indhentning af viden skal understøttes af en guide, der beskriver, hvilke tematikker, der afdækkes hos anbringelsesstedet. Det skaber en systematisk undersøgelse af, om anbringelsesstedet har de nødvendige kompetencer i forhold til det konkrete barn.
- Matchkonsulenten (eventuelt i samarbejde med rådgiver) har ansvar for at lave en objektiv faglig analyse af anbringelsesstedet, der beskriver, hvad der er den faglige begrundelse for valg af anbringelsessted.
- Matchkonsulenten skal besøge anbringelsesstedet. Dette med forbehold for de anbringelsessteder, som matchkonsulenten i forvejen har et indgående kendskab til.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKT FOR PRAKSIS

Matchkonsulenten skal i indsamling af viden om anbringelsesstedet være særligt opmærksom på:

- Om anbringelsesstedet har de faglige og pædagogiske kompetencer til at rumme og støtte barnet, herunder om det eventuelt er nødvendigt at iværksætte supplerende støtte.
- Om anbringelsesstedet har kompetencer til at varetage samarbejdet med forældrene, herunder håndtere de udfordringer, der måtte være forbundet med samarbejdet.
- Om der ved anbringelsesstedet findes det rette dagtilbud eller skoletilbud til barnet.
- Om den aktuelle børne- og ungegruppe på anbringelsesstedet kan risikere at få en negativ indvirkning på barnets udvikling.

Det perfekte match?

Selv med en systematisk indsamling af viden om anbringelsesstedet vil det ikke altid være muligt at lave det perfekte match, fx i tilfælde hvor udbuddet af anbringelsessteder ikke matcher barnets behov til fulde.

Den grundige indsamling af viden om barnets behov, ønsker og ressourcer samt en fyldestgørende og systematisk viden om anbringelsesstedet antages dog at gøre det muligt at:

- Prioritere mellem de vigtigste hensyn for barnet i valg af anbringelsessted.
- Synliggøre over for barn og forældre, på hvilke punkter anbringelsesstedet matcher, og hvilke ønsker der ikke er gået i opfyldelse som et led i forberedelsen.
- Anbringelsesstedet kan tænke kreativt om, hvorvidt det alligevel kan imødekomme nogle af barnets og forældrenes ønsker, når de kender ønskerne.
- Anbringelsesstedet kan støtte barnet og forældrene i de savn og uopfyldte ønsker, der måtte være.

NORDFYNS KOMMUNE

K3.1 'Dialogguide'

(afdækning af anbringelsessteders kompetencer og rammer)

Formål med redskabet

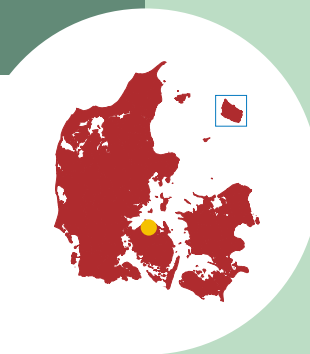
At sikre systematik i afdækning af anbringelsesstedernes kompetencer, ressourcer og rammer i matchningsprocessen. Desuden at understøtte medarbejdere i grundig forberedelse i møder og dialoger med kommende anbringelsessteder uanset anbringelsestype. Grundig forberedelse bidrager til at skabe tryghed og tillid i samarbejdet med anbringelsessted og kan være medvirkende til, at anbringelsesstedet oplever sig inddraget og tager stilling til kompetencer og ressourcer til det konkrete barn i matchningsforløbet. Der er i redskabet lagt stor vægt på, at barnets og forældrenes perspektiv inddrages i, hvad der er den gode anbringelse, og bringes i spil fra starten i dialoger med kommende anbringelsessted. Guiden er til inspiration til afdækning af alle typer af anbringelsessteder. Den skal anvendes fleksibelt alt efter barnets behov og det konkrete sagsforløb.

Guiden er tematisk inddelt ud fra syv temaer, som er:

- Børnesyn og børneinddragelse
- Skolegang
- Fritidsliv og fællesskaber
- Anbringelsesstedets aktuelle børne- og ungegruppe
- Sundhedsfaktorer
- Netværk og forældresamarbejde
- Koordineret samarbejde med andre centrale aktører omkring barnet.

Dialogguiden understøtter kerneelement 3 med fokus på afdækning af anbringelsesstedets kompetencer og rammer og kerneelement 4 i inddragelse af kommende anbringelsessteder i vurdering af match til det konkrete barn på en relevant og god måde.

Redskabet henvender sig til kommunens ledere og medarbejdere, som arbejder med match til anbringelse og anbringelsessteder.

Trin for trin: Sådan gør vi i Nordfyns Kommune

På visitationsmødet træffer visitationsudvalget beslutning om anbringelse og anbringelsestype. Visitationsudvalget for anbringelser er tværfagligt og består af både medarbejdere og ledere fra myndighed, familieplejeområdet, forebyggelsesområdet samt PPR. Efter visitationsmødet tager myndighedsrådgiveren kontakt til familieplejekonsulent/matchkonsulent om at finde et egnet anbringelsessted.

Dialogguiden anvender familieplejekonsulent/matchkonsulent i dialog med rådgiver og kommende anbringelsessted både før, under og efter møder samt forbesøg på stedet.

I Nordfyns Kommune oplever medarbejderne, at spørgeguiden er medvirkende til at understøtte kvaliteten i møder og dialoger med kommende anbringelsessteder, fordi guiden er udviklet med afsæt i viden om den gode anbringelse og kommer omkring alle de centrale temaer i matchning til anbringelse. Kommunens børnesyn er også indarbejdet og fremgår som konkrete spørgsmål, sådan at man også via guiden undersøger anbringelsesstedernes børnesyn.

Flere medarbejdere fra kommunen peger på, at værdien af redskabet handler om at sikre systematikken i afdækningen, så man i sin forberedelse og under selve mødet kommer omkring de temaer, som er relevante i forhold til det konkrete barn. Guiden understøtter den gode dialog med anbringelsesstedet om værdier, inddragelse og børnesyn i praksis.

En leder fra kommunen peger på, at værdien af redskabet handler om: *"Hvis man har været igennem det, så er man rundt om de forhold, som umiddelbart intuitivt er vigtige for, at konsulenterne kan gå ud og matche det her barn med et godt sted. Der er viden, der skal overdrages, og det kan godt være svært at finde ind til essensen, når man læser sådan en børnefaglig undersøgelse eller handleplan. [...] Det bliver mere det hele menneske, der kommer i fokus på den her måde frem for barnets udfordringer eller problematikker. Det er også vigtigt at snakke barnets styrker og ønsker frem for at lave et godt match."*

AALBORG KOMMUNE

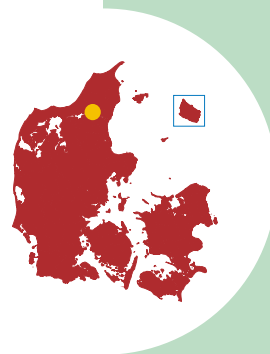
K3.2 Tematikker som drøftes ved 'forbesøg' hos godkendte plejefamilier

Formål med redskabet

Formålet med teamtikkerne er at kvalificere kendskab og vurdering af godkendte plejefamiliers kompetencer og rammer og deres børnesyn, som Aalborg Kommune ikke tidligere har samarbejdet med. Redskabet tager overordnet afsæt i kommunens værdisæt om, at "vi matcher plejefamilier til børn – og ikke børn til plejefamilier".

Metoden tager tematisk udgangspunkt i følgende temaer ved forbesøg:

- 1: Plejefamiliens bevæggrund for at blive/være plejefamilie
- 2: Livet/strukturen i plejefamilien
- 3: Stabilitet og forudsigelighed
- 4: Særlige kompetencer / forudsætninger hos plejeforældrene
- 5: Inddragelse og samarbejde med biologiske forældre og netværk

Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

Forbesøget foregår i plejefamiliens hjem med to matchkonsulenter, og som udgangspunkt er der tale om et besøg i plejefamilien. Forinden har konsulenterne fået tilsendt plejefamiliens seneste tilsynsrapport udarbejdet af Socialtilsynet samt oplysninger fra tilbudsportalen. Er der særlige opmærksomheder fra det skriftlige materiale, bringes det også i spil under forbesøg hos plejefamilien. Efterfølgende drøftes forbesøget internt, og plejefamilien oprettes i IT systemet SOFUS. Plejefamilien får efterfølgende en tilbagemelding på kommunens vurdering om, at et samarbejde kan indledes, når der er et konkret match til et barn.

KERNEELEMENT 4:

Samarbejde med anbringelsesstedet i
vurdering af match

Del relevant viden om barn og forældre med det forventede anbringelsessted, så anbringelsesstedet kan tage aktivt stilling til, om stedet kan varetage barnets støttebehov, og om matchet mellem barnet og anbringelsesstedet er godt.

Vidensafdækningen peger på vigtigheden af, at det potentielle anbringelsessted har et godt kendskab til barnet, forældrene og problematikker i sagen, så anbringelsesstedet kan bidrage aktivt til at vurdere, om matchet mellem barnet og stedet er det rette (Ankestyrelsen, 2018; Kaasbøll, Lassemo & Melby, 2018). Kommunen skal derfor sørge for at dele relevant viden om barnet og dets forældre med det forventede anbringelsessted og understøtte, at anbringelsesstedet kan få en aktiv rolle i vurderingen af matchet. Mangelfuld vidensdeling vanskeliggør anbringelsesstedets vurdering af, om stedet kan rumme og imødekomme barnets behov, hvilket øger risikoen for sammenbrud (Narey & Owers, 2018; Baginsky, Gorin & Sands, 2017).

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgave for matchkonsulent, rådgiver og anbringelsessted

- Matchkonsulenten skal gå i dialog med anbringelsesstedet og dele relevant viden om barnet og forældrene, der tjener et legitimt og fagligt formål, fx viden om:
 - + Barnets støttebehov, helbredsforhold, skole- og fritidsforhold, interesser, ønsker og hverdagsrutiner.
 - + Årsagen til anbringelsen eller et eventuelt skift i anbringelsen.
 - + Forældrenes forventninger til anbringelsen og samarbejdet.
 - + Niveaue og rammerne for samvær mellem barn og forældre.
- Matchkonsulenten har ansvar for at dele både information om barnets problematikker og dets ressourcer, da begge perspektiver er vigtige, for at anbringelsesstedet kan vurdere matchet, herunder om stedet har kompetencerne til at imødekomme barnets behov, og om der eventuelt er brug for supplerende støtte.
- Matchkonsulent og/eller rådgiver skal hjælpe med at overlevere en skriftlig fortælling om anbringelse og årsagerne dertil, for at anbringelsesstedet kan hjælpe med at overtage barnets livshistorie.
- Rådgiver bør sætte klare og tydelige rammer for samvær, så anbringelsesstedet kender forventningerne hertil.
- Rådgiver eller matchkonsulent skal så vidt muligt forsøge at opnå samtykke fra forældrene forud for udveksling af oplysninger. Lykkes det ikke at opnå samtykke, kan væsentlige oplysninger alligevel godt udveksles, jf. lovgivningsboks.

- Matchkonsulent og rådgiver kan i fællesskab redegøre for den faglige beslutning om, hvilket anbringelsessted, der rummer og imødekommer barnets behov.
- Efter matchkonsulent og/eller rådgiver har delt det skriftlige materiale, indkalder matchkonsulent til et møde med anbringelsesstedet, hvor anbringelsesstedet kan bidrage aktivt til at vurdere, om matchet mellem barnet og stedet er det rette, og hvor det skriftlige materiale kan drøftes i fællesskab.

Ledelsesmæssig opgave

- Det er en ledelsesmæssig opgave at sikre, at der etableres en systematik omkring samarbejdet med anbringelsesstedet, så der afdækkes og udvælges anbringelsessteder ud fra en vidensbaseret og systematisk tilgang. Leder af myndighed og leder af familiepleje kan støtte rådgivere og matchkonsulenter i at formulere retningslinjer/rammer for, hvilken viden der deles med anbringelsesstedet, og hvilke tematikker der lægges til grund for den faglige vurdering af, om stedet kan rumme og imødekomme barnets behov.

§

Udveksling af oplysninger mellem anbringelsesstedet og den anbringende kommune kan ske med hjemmel i databeskyttelsesloven og SEL § 67, hvis det er sagligt, nødvendigt og relevant som led i anbringelsesstedets arbejde med at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling for det anbragte barn eller ung. Lovgrundlaget kan også være kommunernes administrationsgrundlag/forpligtelser efter SEL §§ 52 og 58. I forbindelse med valg af anbringelsessted kan udvekslingen af oplysninger mellem kommunen og et potentielt anbringelsessted ske med hjemmel i databeskyttelsesloven og SEL § 68 b, stk. 2, hvis det er sagligt, nødvendigt og relevant som led i kommunens arbejde med at vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov.

OBS: opdatering jf. barnets lov under udarbejdelse.

SVENDBORG KOMMUNE

K4.1 'Dialogguide'

(afdækning af døgninstitutioner)

Formål med redskabet

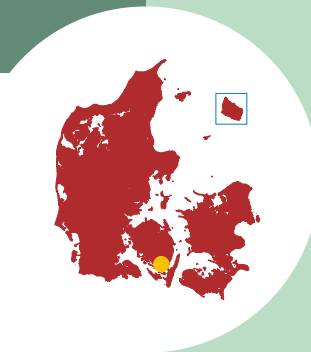
At skabe systematik og fokus i afdækning af socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioners målgrupper, kompetencer og rammer. Dialogguiden er udformet med bestemte emner og spørgsmål, som møder og forbesøg på kommende anbringelsessteder skal komme omkring. Guiden er udarbejdet med afsæt i viden på området og ud fra kommunens ønske om at opkvalificere forbesøg og møder med anbringelsesstederne.

Guiden indeholder spørgsmål til temaerne:

- Selvstændighed og relationer
- Rammer på anbringelsesstedet
- Inddragelse i eget liv
- Hverdagsliv på institutionen
- Skole og fritidsliv
- Aktuel børne- og ungegruppe på anbringelsesstedet.

Guiden understøtter kerneelement 3 og 4 i forhold til at sikre grundig afdækning af anbringelsessteders kompetencer og rammer.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere, som arbejder med matchning og anbringelsessteder.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Efter fordeling på visitationsudvalgsmøde i matchteamet tager matchkonsulent kontakt til rådgiver, og planlægning af matchprocessen påbegyndes. Matchkonsulenten forbereder afdækning af kommende anbringelsessteder ud fra guiden. Desuden udarbejdes der dagsorden ud fra guiden, som sendes til anbringelsesstederne på mail forinden afholdelse af møder og forbesøg. Der spørges ind til det konkrete barn ud fra temaerne i guiden, og der kan være spørgsmål til en mere konkret behandlings- og indsatsplan.

En af kommunens medarbejdere fortæller, at guiden er medvirkende til at styrke det faglige arbejde og siger: *"Jeg synes, det er rigtig godt, og at det giver noget overskud at komme med til møderne. Den kan måske også være overraskende, for nogle steder [...] er vi mere kritiske, end hvad de har været vant til. [...] Men jeg synes det er grundigt arbejde – på den gode måde."*

"Vi bliver måske nok bedre til at stille krav til anbringelsesstederne og være mere fremme i skoene, i forhold til hvad de konkret kan gøre for at løse de problematikker, der er specifikke for det enkelte barn."

I næste afsnit beskrives redskaber i forhold til at understøtte kerneelementerne 5, 6 og 7. Disse redskaber henvender sig til kommune og børn og forældre.

Redskaberne til kerneelement 5 og 6 er med til at understøtte barnets rettigheder og inddragelse i matchningsforløb og sikre, at barnets holdninger kommer frem og kan indgå i beslutninger om rette anbringelsessted. Disse redskaber understøtter vigtigheden af, at børns indsigter i eget liv indgår i kommunens beslutninger om matchning til anbringelse, og på den måde understøtter de det tidsvarende børnesyn i disse kerneelementer og værdisæt i matchmodellen.

Redskaberne beskrevet under kerneelement 5 og 7 er med til at understøtte forældres rettigheder og inddragelse i matchningsforløb og sikre, at forældres holdninger kommer frem og kan indgå i beslutninger om rette anbringelse til barnet. Desuden understøtter redskaberne systematik og relevant inddragelse af forældre undervejs i matchningsforløb på en gennemsigtig måde.

KERNEELEMENT 5:

Forberedelse af barn og forældre.

Forbered barn og forældre grundigt på anbringelsen, så de føler sig informerede, trygge og forberedte på, hvad der skal ske.

Afgørelse om anbringelse kan være et chok for både barn og forældre, som ikke nødvendigvis ved, hvad en anbringelse uden for hjemmet indebærer. Der kan være mange ubesvarede spørgsmål hos barnet og forældrene forud for anbringelsen og forestillinger om, hvad det vil sige at være anbragt. Ved siden af beslutningen om anbringelse og valg af anbringelsessted er det derfor vigtigt at klæde barn og forældre grundigt på, så de føler sig informerede, trygge og forberedte på det, der skal ske (Narey & Owers 2018). Det gælder også de børn, som skal genanbringes.

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgaver for matchkonsulent og rådgiver

- Barn og forældre modtager (yderligere) information fra rådgiver eller matchkonsulent om anbringelsesstedet og får mulighed for at stille spørgsmål i forhold til anbringelsesstedet.
- Både barn og forældre besøger anbringelsesstedet forud for anbringelsen enten sammen eller hver for sig afhængigt af sagen. Besøget på anbringelsesstedet kan være sammen med både rådgiver og/eller matchkonsulent. Det er dog vigtigt, at det er tydeligt, hvem der har ansvaret for at arrangere besøget (jf. det indledende møde, hvor samarbejdet mellem matchkonsulent og rådgiver fastlægges).
- Rådgiver og/eller matchkonsulent gennemfører forberedelsessamtaler med barn og forældre forud for anbringelsen. Rådgiver har typisk ansvaret for at sikre klarhed over niveauet og rammerne for samvær med forældre og netværk, mens begge eller eventuelt matchkonsulent har ansvar for systematisk at tilrettelægge forberedelsen og formidle det, så det for barn og forældre står helt klart, hvad der skal ske, før barnet flytter, og når barnet er flyttet (jf. redskabet 'postkort til forældre' nævnt under kerneelement 7 og 'inddragelsesmodellen før, under og efter').
- Rådgiver og/eller matchkonsulent tilrettelægger forberedelsen, sådan at barnet forberedes på, hvad der skal ske og hvorfor, og giver plads til at tale med barnet om dets bekymringer og ubesvarede spørgsmål. Det skal være gennemsigtigt, hvilke af deres forventninger og ønsker der kan leves op til, og hvad og hvorfor der er dele, der ikke kan imødekommes. Barnet skal informeres om muligheder for fritidsinteresser og om barnets videre skolegang. Barnet og forældrene kan vises billeder af fx børnehaven, skolegården, den lokale svømmehal eller legeplads som en del af forberedelsen, eller køre forbi, så barnet kan se stederne udefra, når anbringelsesstedet besøges.

Opgaver for anbringelsessted (understøttet af rådgiver og/eller matchkonsulent)

- For at forberede skiftet og sikre en god overgang til det nye anbringelsessted er det centralt, at forældre og anbringelsessted tilrettelægger en god struktur for gensidig information og kommunikation fra anbringelsens start. Efter behov kan det omfatte aftaler om kontakt og besøg, aftaler om, hvor ofte anbringelsesstedet giver information om barnets hverdag til forældre, og om, hvordan der kommunikeres mellem parterne.
- Barnet skal have mulighed for at stille spørgsmål til anbringelsesstedet og forberedes på anbringelsesstedets dagligdagsrutiner og husregler.

I de sager, hvor der er behov for at sikre barnet nu og her

Forberedelsen må i de tilfælde, hvor der er behov for at sikre barnet nu og her, handle om at kommunikere til barn og forældre, hvorfor der skal handles hurtigt, og at anbringelsen vil være midlertidig. I de tilfælde vil det være meget vigtigt også at orientere om de spørgsmål, som ikke kan besvares nu, og det skal være meget tydeligt, hvornår og hvordan de kan forvente at mødes med rådgiver eller matchkonsulent.

Jf. barnets lov, § 53 skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt inden en anbringelse hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen, jf. dog § 54.

Jf. barnets lov, § 54 skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt inden en anbringelse på et børne- og ungehjem mv., jf. § 43, stk. 1, nr. 5-7, hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson efter § 53 eller en familie i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelse.

Omfanget og udøvelsen af samvær mellem barnet og barnets forældre og netværk skal fastsættes, jf. jf. barnets lov, §§ 103 og 104.

Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om suspendering af samvær, jf. barnets lov, § 105.

ERFARINGER FRA SVERIGE

K5.1 'Samtalekort'

(børn og unge)

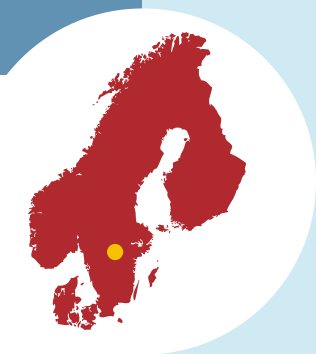
Formål med redskabet

At styrke børns stemme og perspektiver i samtaler med myndighedsrådgiver i forbindelse med matchning til anbringelse eller hjemgivelse. Samtalekortene understøtter i at styre og blive reelt inddraget i samtaler med myndighedsrådgivere. Desuden hjælper kortene børn undervejs i samtaler med at forstå, hvad der skal ske, og med at informere om muligheder for indflydelse på beslutninger i matchning til kommende anbringelsessted og flytteprocessen.

Samtalekortene er udviklet i et forskningsprojekt med deltagelse af medarbejdere fra Socialforvaltningen i Sullentunna Kommune i Sverige, unge i anbringelsesforløb og forskere fra Stockholms Universitet. Kortene er udviklet til myndighedsrådgiver, men kan også anvendes af familieplejekonsulenter/matchkonsulenter i matchningssamtaler.

Samtalekortene understøtter god forberedelse af børn, som står centralt i kerneelement 5.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere, som arbejder med matchning af børn.

Trin for trin: Sådan bruges samtalekortene i børnesamtaler

Samtalekortene bruges i forbindelse med de samtaler, der normalt gennemføres i en flytteproces. Der kan være brug for at afholde flere møder for at kunne nå at tale om alt det, som barnet vil eller har brug for at vide. Hvis det ikke er muligt at afholde flere møder, kan kortene anvendes på et møde før flytningen og/eller på et eller flere opfølgende møder efter flytningen.

Samtalekortene kan:

- Bruges i sager, hvor der er tale om en anbringelse, en genanbringelse eller en udslusning.
- Bruges sammen med børn fra 11 år og op.
- Introduceres, så snart det bliver aktuelt at tale med barnet om anbringelse eller flytning som et muligt alternativ (en afgørelse er ikke nødvendig).
- Bruges som regel i dets helhed; kortet "At bo for sig selv" kan dog lægges til side ved børn under 15 år.

Samtalekortene består af 11 kort i tre farver (blå, lilla og grøn), der hører sammen og med eksempler på spørgsmål, som mange børn kan have, når de skal anbringes uden for hjemmet. Spørgsmålene er blevet udviklet sammen med anbragte unge i ovennævnte forskningsprojekt. Desuden et rødt pausekort, når barnet af forskellige grunde vil have en pause.

De blå kort er socialforvaltningens ansvar, og de består af et indledende og et afsluttende kort, der danner ramme for samtalen. De øvrige kort (lilla, grønne og røde) er barnets valg. De lilla kort handler om flytningen, boligforholdene og vigtige kontakter under flytteprocessen. De grønne kort handler om, hvordan barnet kan inddrages i processen og styre samtalen.

Før en samtale er det en god idé, at rådgiver gør sig fortrolig med kortene og gør sig overvejelser om, hvordan kortene kan introduceres til barnet, fx ved at sende et brev til barnet med forklaring om, hvordan kortene kan bruges, og at vedkommende kan kigge kortene igennem forinden samtalen og mødet med rådgiveren.

Ved samtalen indledes formålet med samtalen, og hvordan kortene og pausekortet kan anvendes, ligesom der eventuelt følges op på, hvad der er sket for barnet siden sidste samtale med rådgiver. Barnet vælger frit, hvilket kort og emne der skal tales om, og rådgiver sørger for, når der er ca. 15 minutter tilbage af mødet, at slutte af med at tjekke, om der er blevet talt med barnet om de vigtigste ting, hvad der er blevet besluttet, næste skridt samt eventuelt aftale om nyt møde.

K5.2 Inddragelsesmodel 'før, under og efter'

Formål med modellen – redskabet

At sikre systematik og understøtte barnets stemme og perspektiv i samtaler, møder og besøg på kommende anbringelsessteder i matchning og dermed sikre god kvalitet i inddragelse af børn i anbringelsesforløb.

Modellen er forskningsbaseret og udviklet på baggrund af interviews med børn fra 10-18 år, som modtager hjælpeforanstaltninger, fx en anbringelse. Idéen bag modellen er, at inddragelse af børn sker i en proces: før, under og efter (Jensen, 2014; Willumsen og Jensen 2022; Jensen og Munkholt Sørensen 2023). Den systematiske tilgang skal besvare følgende spørgsmål i forhold til barnet: hvorfor, hvor og hvordan, og hvad betyder noget for mig (barnet), og hvilken indflydelse har barnet på beslutninger i matchningsforløbet. På den måde understøttes inddragelsesarbejdet, så det foregår på en transparent måde og i børnehøjde.

Den understøtter kerneelement 5 i forhold til systematisk og reel inddragelse af børn.

Modellen henvender sig til kommunens medarbejdere, som arbejder med matchning af børn.

Trin for trin: Sådan bruges modellen

Før samtalen, mødet eller besøget på anbringelsesstedet forbereder myndighedsrådgiver/ og eller familieplejekonsulent/matchkonsulent de emner, der vurderes at være relevant at tale med barnet om i forhold til matchningsforløbet. Ligesom med de førmtalte samtalekort fra Sverige kan det også være godt at give barnet mulighed for at tænke over spørgsmål/emner, som er vigtige for dem, og at få afklaret, om barnet har brug for en støtteperson ved samtaler, møder og besøg.

Under samtalen, møder og besøg sikrer fagpersonen, at barnet på en god måde får plads og mulighed for at få stillet spørgsmål og få sagt de ting, der er vigtige. Efter samtalen, mødet eller besøget søger rådgiver/familieplejekonsulent/matchkonsulent at få afsluttet det på en god måde og få afklaret beslutninger og næste skridt, så barnet ved, hvad der skal ske i matchningsforløbet.

KERNEELEMENT 6:

Systematisk inddragelse af barnet.

Inddrag barnet systematisk i matchningsprocessen. Barnet skal spørges, høres og orienteres så meget som muligt i matchforløbet i overensstemmelse med barnets alder og modenhed.

Kerneelementet tager afsæt i, at børn er eksperter i deres eget liv, og at barnets stemme er betydningsfuld og uundværlig, når der skal træffes beslutning eller afgørelse om, hvad der er til barnets bedste. Barnets behov og ressourcer samt dets ønsker til anbringelsesstedet kan ikke belyses tilstrækkeligt uden at inddrage barnets eget perspektiv.

Inddragelse af barnet er en kontinuerlig proces, der skal medtænkes i hele matchforløbet, hvor det er afgørende for den ønskede virkning af anbringelsen, at barnet føler sig spurgt, hørt og orienteret i valget af anbringelsessted (Bengtsson & Olsen, 2021; Ankestyrelsen, 2021a).

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgaver for matchkonsulent og rådgiver

Rådgiver og/eller matchkonsulent bør i et matchforløb som minimum:

- Afholde en forventningsafstemningssamtale med barnet med fokus på barnets forventninger til anbringelsen og ønsker til anbringelsesstedet.
- Arrangere, at barnet kan besøge anbringelsesstedet, når der er fundet et egnet sted. Der skal så vidt muligt arbejdes på at få en accept af anbringelsesstedet fra barnet. Hvis barnet på baggrund af besøget modsætter sig stedet, tilstræbes det at finde et andet sted. Dette med forbehold for, at der er andre mulige tilbud.
- Afholde en forberedelsessamtale med barnet inden indflytning.

Rådgiver og/eller matchkonsulent spørger, hører og orienterer barnet

- *Spørg barnet:* Rådgiver og/eller matchkonsulent spørger barnet til dets holdninger, herunder hvad anbringelsesstedet skal kunne.
- *Hør barnet:* Rådgiver og/eller matchkonsulent lytter til barnets holdninger og ønsker og giver barnet en begrundelse, hvis barnets ønsker ikke kan imødekommes. Derudover bør der arbejdes på, at kommunikationsformen tager afsæt i det enkelte barns modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelser, så barnet bliver hørt og forstået. I dialogen med barnet skal der regelmæssigt skabes rum for, at barnet kan komme til orde. Her kan redskaberne

'dialogbaseret visitation', 'før, under og efter-modellen', 'dialogkort' samt 'samtalekuffert' anvendes til at sikre, at barnet har mulighed for udtrykke de små og store ting, der har betydning for barnet.

- *Orienter barnet:* Rådgiver og/eller matchkonsulent sikrer gennemsigtighed i matchningsprocessen ved at gøre det tydeligt over for barnet, hvad det har indflydelse på og hvorfor. Hertil orienteres barnet om, hvilke beslutninger der kan (og ikke kan) imødekommes. En anden måde at arbejde med at orientere barnet er at gøre det tydeligt, hvad der kommer til at ske, og hvornår i matchforløbet det sker.
- En måde at sikre, at barnet spørges, høres og orienteres, kan være ved at inddrage barnet i det skriftlige materiale, fx via bevidningsbrevet, hvor rådgiver skriver et brev til barnet om årsag og baggrund for anbringelsen, og barnet har mulighed for at give input til dette.

Ledelsesmæssig opgave

- Det er en ledelsesmæssig opgave at sikre, at der etableres en systematik omkring inddragelsen af barnet, det vil sige at ledelsen understøtter, at der er taget aktivt stilling til, hvilke redskaber der arbejdes systematisk med i forhold til inddragelse af barnet i anbringelsessager.
- For at understøtte den systematiske inddragelse kan ledelsen beslutte, at rådgiver eksplicit i barnets sag redegør for, hvorfor der eventuelt ikke er anvendt aftalte redskaber, så der kommer øget refleksion, i forhold til hvornår man anvender redskaberne, og hvornår man ikke gør, og at det dermed altid bliver en faglig relevant vurdering.

Opgave på chefniveau

- Det er en organisatorisk opgave på chefniveau at sørge for, at der er et nutidigt tidssvarende børnesyn, hvor børn anerkendes som selvstændige og kompetente individer med egne holdninger, ønsker og perspektiver på eget liv og forhold. Derfor er det vigtigt at arbejde med bevidsthed og refleksion om et fælles børnesyn i jeres organisation. Følgende spørgsmål kan indgå i jeres overvejelser:

OPMÆRKSOMHED

Børneinddragelse i forbindelse med en anbringelse er vanskeligt, fordi børn både har ret til at blive inddraget i skiftet til et anbringelsessted og ret til beskyttelse. Det væsentlige her er, at rettighederne snarere komplimenterer hinanden, idet barnets inddragelse også kan beskytte barnet. Uagtet at inddragelse kan være vanskelig og krævende for barnet, kan inddragelse altså samtidig være medvirkende til at beskytte barnet, fordi den kan bibringe viden om ønsker og behov i overgangen til et nyt anbringelsessted, der ikke er tilgængelig ad andre veje.

Et skift af anbringelsessted, uanset årsagen, er en ustabil og usikker situation for barnet. Inddragelsen vil derfor i høj grad handle om at hjælpe barnet til at håndtere usikkerhed, også selvom der ikke kan gives klare svar i den tidlige fase. Usikkerheden om, hvad der kommer til at ske, kan ikke tilsidesætte barnets rettighed til at blive inddraget, men kræver i stedet særlig opmærksomhed på, hvordan denne inddragelse sker.

Det lovgivningsmæssige grundlag for kerneelementet udgøres af både barnets lov og FN's Børnekonvention, særligt:

- Barnets lov, § 5, stk. 3: Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler eller anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser om barnets eller den unges forhold.
- Barnets lov, § 6, stk. 1: Et barn eller en ung, hvis sag behandles efter barnets lov, har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre. Kommunalbestyrelsen skal oplyse barnet eller den unge om denne ret.
- Barnets lov, § 8, stk. 1: Barnet eller den unge skal have mulighed for at medvirke aktivt og på lige fod med forældrene.
- Barnets lov, § 8, stk. 1: Tilrettelæggelsen af barnets eller den unges medvirken skal ske med respekt for børns og unges forskellighed og skal bl.a. tage hensyn til det enkelte barns eller den enkelte unges modenhed og ressourcer, herunder eventuelt funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.
- FN's Børnekonvention, artikel 12 om, at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til at udtrykke disse i alle forhold, der vedrører barnet.

Jf. barnets lov, § 53 skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt inden en anbringelse hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen, jf. dog § 54.

Jf. barnets lov, § 54 skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt inden en anbringelse hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson eller en familie i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelse.

AALBORG KOMMUNE

K6.1 'Dialogbaseret visitation'

(manual og miniguide)

Formål med redskabet

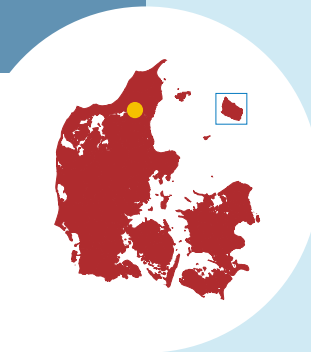
At understøtte reel inddragelse af børn og forældre i matchningsforløb til anbringelse. Redskabet kan anvendes i både kerneelement 1, 6 og 7.

Dialogbaseret visitation er en tilgang og metode til at få de små og store betydningsfulde ting frem for det enkelte barn, så det er muligt at tage højde for disse ting og så vidt muligt til at matche til rette anbringelsessted. Forældres indsigt i barnets behov, hverdagsrutiner og traditioner er også centralt at få belyst. Viden om barnets ønsker fra dialogbaseret visitation noteres i barnets sag, sådan at denne viden kan anvendes i den videre sagsproces og bringes i spil i møder med eventuelt kommende anbringelsessted i vurdering af egnethed. Miniguiden indeholder også aldersinddelt samtaleguide til børn og unge samt en til forældre.

Miniguiden understøtter kerneelement 6 og 7 i systematisk og relevant inddragelse af børn og forældre i matchningsprocesser til anbringelse som indsats.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere, som arbejder tværfagligt sammen i matchning af børn og forældre.

Læs i øvrigt tidligere beskrivelse af metoden i forhold til kerneelement 1.

Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

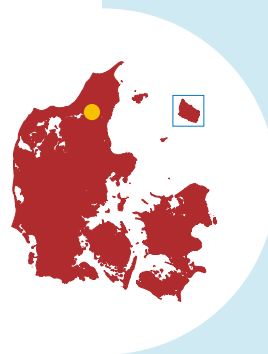
Socialrådgiveren i myndighedsafdelingen indkalder børn og forældre til dialogbaseret visitation, samt andre relevante deltagere. Forinden har rådgiveren fremsendt brochure om dialogbaseret visitation sammen med mødeindkaldelsen til barnet og forældrene. Barnet og forældrene informeres om, hvad rammen for dialogbaseret visitation er, herunder fagpersoners kompetencer/ansvar, og hvad barnet og forældrene har indflydelse på i forhold til valg af et kommende anbringelsessted. Mødet tager afsæt i forudbestemte fem temaer af generisk karakter, som Visitationen og Familieplejen i Aalborg Kommune har arbejdet ud fra i en årrække og har erfaret, er centrale og relevante at komme omkring, fx barnets relationer og venskaber, ønsker til anbringelsessted m.v. Det dialogbaserede visitationsmøde afsluttes med opsummering og aftaler om næste skridt i matchningsprocessen, fx forbedring på et anbringelsessted og samarbejde med rådgiver og matchkonsulent.

Medarbejdere fortæller, at redskabet har stor værdi i deres arbejde, fordi det i høj grad er med til at styrke arbejdet med inddragelse af barnets perspektiv i matchning til anbringelse.

En matchkonsulent beskriver anvendelse af redskabet på denne måde: *"Vi oplever nogle gange, at rådgiver siger på forhånd, at vi aldrig får den unge i tale til et dialogbaseret visitationsmøde, de siger aldrig noget og er afvisende overfor kommunefolk. Men faktisk er det ofte i de sager, hvor den unge siger allermest. Når de bliver præsenteret for, at det er deres møde, og ved, at konsulenten inddrager den unge og bliver nysgerrig og reflekterer sammen med den unge, opstår der nye indsigter i og hos den unge, som er med til, at deres stemme bliver hørt og inddraget, hvilket kvalificerer matchet [...]"*

AALBORG KOMMUNE

K6.2 'Samtalekuffert'

Formål med redskabet

At understøtte reel inddragelse af barnet og forældrene i det dialogbaserede møde med familieplejekonsulent/matchkonsulent. Redskabet repræsenterer 'et fælles tredje' og inviterer børn og forældre ind i samtalen på en lettilgængelig måde.

Kufferten består af billeder, som er inddelt i temaer til børn og unge. Temaerne er identitet, skole og fritid, ønsker til anbringelsesstedet og relationer. Som supplement til kufferten er der vedlagt tusser, farver og post-it til brug på tavle og/eller opslag.

Kufferten understøtter reel inddragelse af børn i matchningsprocesser, som er centralt i kerneelement 6.

Redskabet henvender sig til kommunens medarbejdere, som arbejder med matchning til anbringelse af børn.

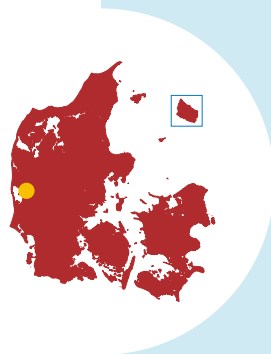
Trin for trin: Sådan gør vi i Aalborg Kommune

Matchkonsulenten forbereder barnet og forældrene i starten af samtalen i det dialogbaserede visitationsmøde på, at samtalekufferten tages i brug, forudsat at det er okay med barnet og forældrene. Barnet og forældrene inviteres med ind i brugen af redskabet, så det bliver en dialog frem for envejskommunikation.

Fleere medarbejdere fra Aalborg Kommune giver udtryk for, at redskabet er med til at kvalificere matchingsamtalerne på en god måde og understøtte inddragelse af børnene og deres forældre i disse svære samtaler.

Én af matchkonsulenterne fortæller: *"Det giver et andet udgangspunkt at anvende 'et fælles tredje' i stedet for at sidde rundt om et bord og snakke. Ved at vi gør samtalen levende via billeder, eller at vi skriver barnets udsagn op på tavlen eller ned på et fælles stykke papir, gør vi udsagnet til et objekt, som vi kan gå på opdagelse i sammen med barnet. Det letter samtalen og inviterer barnet ind i et refleksiv rum."*

RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE

K6.3 'Bevidningsbrev'

(skabelon børn og unge)

Formål med redskabet

At inddrage barnet og barnets perspektiv i udarbejdelse af det skriftlige materiale på en børnevenlig måde i forbindelse med match eller indflytning på anbringelsesstedet. Brevet skal ses som starten på at fortælle barnet om den del af sin livshistorie.

Bevidningsbrevet understøtter kerneelement 6 i forhold til reel inddragelse af børn i matchningsforløb, også efter at anbringelsen er sat i værk, og kan indgå som en del af opfølgningen på, om anbringelsen fungerer for barnet.

Redskabet henvender sig til kommunale medarbejdere, som arbejder tværfagligt sammen om matchning af børn og forældre.

Trin for trin: Sådan gør vi i Ringkøbing-Skjern Kommune

Myndighedsrådgiver samarbejder med barnets forældre om at få skrevet et brev til barnet om baggrund for anbringelsen og ud fra en konkret vurdering af, hvordan det bedst kan gribes an. På den måde skrives et forældrebevidningsbrev. Er det ikke muligt, skrives brevet af rådgiveren, eventuelt med input fra familieplejekonsulenter, som kan have god indsigt i forløbet og barnets situation, fx ved en flytning fra en plejefamilie. Barnet inddrages i brevet på den måde, at et udkast læses op af rådgiver for barnet, som kan komme med rettelser eller andre ting til at kvalificere brevet indhold. Brevet journaliseres og indgår som dokumentation i barnets sag.

I Ringkøbing-Skjern Kommune oplever medarbejderne, at bevidningsbrevet er med til at sikre, at barnet får håndgribelig og konkret viden om årsagen til sin anbringelse. Brevet, som barnet får udleveret i fysisk form, kan tages frem igen og igen og hjælpe med til at skabe en god og gennemsigtig fortælling om barnets historie. På den måde er bevidningsbrevet et arbejdsredskab i matchningsprocessens 'efterforløb', hvor der er fokus på at skabe gode og brugbare fortællinger omkring anbringelsen. Samtidig er brevet med til at sikre, at barnet bliver inddraget i og får en viden om og forståelse af egen anbringelse.

En rådgiver forklarer: *"Bevidningsbrevene er med til at hænge os op på ordene og gør, at vi selv bliver mere reflekterende omkring de ting, vi vælger at skrive til barnet, så det ikke bare bliver tomme floskler."*

En kollega tilføjer: *"Hvis ikke vi er ærlige, tydelige og konsekvente i den historie, vi fortæller om barnets anbringelse, så bliver tingene ved med at 'buldre' for børnene. Med brevet gør vi det åbent og legalt at snakke om noget rigtig svært både for barnet og for plejefamilien. Brevet kan de tage frem fra skuffen – også når vi ikke lige er der til at fortælle dem historien. Det er vigtigt, at de får svar på de her spørgsmål, ikke kun når vi er på besøg, men når det trænger sig på. Det skaber ro omkring barnet, og det giver ro i plejefamilien, fordi de kan tage snakken åbent og ærligt om, hvorfor de er dér, hvor de er. Historien er den samme, uanset om vi er der eller ej."*

Det forklares videre: *"Det bliver noget håndgribeligt, som barnet kan tage frem, når det bliver ked af det og er i tvivl om, hvad der er op og ned."*

"De (børnene red.) har en masse spørgsmål, så dét, at man får det skrevet ned i et brev og kommer systematisk omkring de vigtige ting hver gang, [gør, at] barnet så har noget at holde os op på. Jeg har nemlig også en oplevelse af, at personer omkring barnet kan have svært ved at sige nogle ting. Det, sådan et barn har oplevet, er jo oftest ikke noget, et barn burde opleve, så man vil rigtig gerne skåne barnet, men barnet har jo rent faktisk oplevet det, så det har brug for, at der bliver sat ord på det."

SVENDBORG KOMMUNE

K6.4 'Barnets bog'

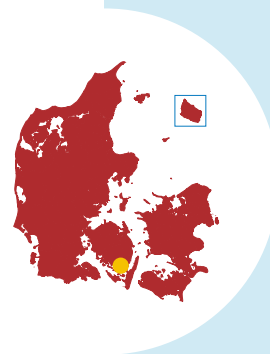
(skabelon til børn og unge)

Formål med redskabet

At arbejde med styrket inddragelse af børn ved at give dem viden om egen anbringelse.

For at arbejde med øget gennemsigtighed for barnet, sikring af barnets historie og forståelse for egen livshistorie og de afgørelser, som ligger til grund for barnets anbringelse og indsatser. Formålet er desuden at arbejde systematisk med barnets perspektiv i matchprocesser og videreføre historien under anbringelsesforløbet.

Bogen udarbejdes individuelt for hvert enkelt barn, og alt efter situationen vil det variere, hvilke dokumenter den indeholder.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Socialrådgiveren/matchkonsulenten vælger en forside til mappen, som altid udarbejdes i fysisk format, så barnet kan have barnets bog hos sig. Bogen indeholder ofte de myndighedsafgørelser, som danner grundlag for anbringelsen.

Bogen indeholder et bevidningsbrev, som er udarbejdet af myndighedssocialrådgiver, eventuelt i samarbejde med forældrene. Socialrådgiver læser brevet op for barnet, eventuelt i samarbejde med forældrene/det kommende anbringelsessted. Brevet kan med samtykke deles med andre betydningsfulde voksne omkring barnet, fx en klasselærer, således at der skabes en fælles fortælling til barnet.

Derudover kan bogen indeholde bevidningsbreve fra andre betydningsfulde voksne, fx en afgivende plejefamilie, en forældre, en ældre søskende eller en professionel relation som fx familiebehandlere, som har været en del af beslutningen om anbringelsen/skift af anbringelse.

Barnet får et dokument, som forklarer juridiske og socialretlige rettigheder og love og regler omsat til et sprog, som også børn kan læse og forstå. Desuden sættes barnets netværkskort i bogen.

Bogen indeholder derudover materialer fra barnets fortid og historie. Det kan fx være billeder og historier hjemme fra forældrene, billeder af forældre, huset, som barnet har boet i, billeder af søskende, billeder af dér, hvor søskende bor nu og lign. samt billeder af det kommende anbringelsessted. Det kan også være billeder fra en akut- og korttidsanbringelse eller fra en plejefamilie ved skift i anbringelse. Kort sagt gøres der en indsats for at sikre barnets fortid og fortælling her og nu.

I Svendborg Kommune oplever medarbejderne, at barnets bog er med til at give barnet en indsigt i og forklaring på, hvorfor en anbringelse var den bedste løsning, en historie om, hvor barnet kommer fra og billeder fra dets fortid.

KERNEELEMENT 7:

Systematisk inddragelse af forældrene.

Inddrag forældrene systematisk i matchningsprocessen. Forældrene skal spørges, høres og orienteres, så de i videst muligt omfang forstår og er medspillere i den anbringelse, der iværksættes.

Forældrene skal inddrages, så de kan se formålet med anbringelsen og hjælpes til at bearbejde denne og dermed bliver medspillere frem for modspillere (Rasmussen, Hestbæk & Røgeskov, 2020). Derudover er forældrene også en væsentlig kilde til information om barnet. Derfor bliver det afgørende at inddrage forældrene, så de aktivt kan bidrage til matchningen, hvilket kan føre til en mere stabil anbringelse.

Praksis viser, at forældrenes oplevelse af et aktuelt anbringelses- og matchningsforløb kan blive farvet af tidligere oplevelser med "systemet". Selvom der er stor forskel på, hvordan forældre oplever en anbringelse, vil der fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af et barn kommer på tale, være stor risiko for at forældrene kommer i en livskrise, idet de fleste allerede står i en krisesituation (Jørgensen, 2006; Moldestad & Skibred, 2009). Det er vigtigt, at man i inddragelsen af forældrene skal være opmærksom på eventuelle krise- og traumereaktioner og tilbyde relevant støtte, også op til anbringelsen. Derudover er det centralt at møde forældre med anerkendelse, respekt og empati og sætte fokus på forældres styrkesider og tale positivt om de ting, forældre gør godt.

Måden, inddragelsen sker på, samt anerkendelsen af forældrenes situation og følelsesmæssige oplevelser er således afgørende for, hvordan forældrene har mulighed for at samarbejde om og bidrage til anbringelsen (Villumsen, & Strandby, 2023).

Hvordan gribes det konkret an i praksis?

Opgave for rådgiver

- Tilbyd eventuelt forældrene støtte i forbindelse med beslutningen om anbringelsen. Det bør overvejes, om en familiebehandler skal inddrages for at supplere støtten, når barnet er anbragt, og om der vil være behov for henvisning til en krisepsykolog, hvor forældrene får mulighed for at tale om og bearbejde den krise, som anbringelsen kan være.

Ledelsesmæssig opgave

- Det er en ledelsesmæssig opgave at understøtte samarbejdet mellem matchkonsulent og rådgiver. Leder for myndighedsområdet og leder for udførerområdet skal derfor i fællesskab godkende en arbejdsgangsbeskrivelse på tværs af myndigheds- og familieplejeområdet, der skitserer samarbejdet mellem rådgiver og matchkonsulent i anbringelsessager.
- Leder for myndighedsområdet og leder for familieplejeområdet kan samarbejde om, at DUBU understøtter, at det er en tydelig og ensartet matchproces, hvor arbejdsgangsbeskrivelsen og understøttende dokumenter mellem matchkonsulenten og rådgiveren er tilgængelige.

Opgaver for matchkonsulent og rådgiver

- Skal afholde en forventningsafstemningssamtale med forældrene med fokus på deres forventninger til anbringelsen og ønsker til anbringelsesstedet. Nogle forældre kan have tidligere negative erfaringer med at samarbejde med rådgivere og anbringelsessteder. Der skal derfor tages

højde for, hvilke fagpersoner der har den bedste relation til forældrene, og som skal deltage på møderne.

- Skal arrangere, at forældrene kan besøge anbringelsesstedet, når der er fundet et egnet sted. Der skal så vidt muligt arbejdes på en accept af anbringelsesstedet fra forældrene. Hvis forældrene på baggrund af besøget modsætter sig anbringelsesstedet, tilstræbes det at finde et andet sted. Dette med forbehold for, at der er andre mulige tilbud.
- Skal afholde en forberedelsessamtale med forældrene inden indflytning.
- Skal hjælpe forældrene til at få overblik over situationen ved at være tydelig om den videre proces efter anbringelsen og ved at minde forældrene om kommende møder og aftaler, fx via postkortet til forældre.
- Bør afholde en opfølgningssamtale på matchet, når barnet er anbragt. Formålet er at følge op på, hvordan forældrene kan understøttes under anbringelsen.

Rådgiver og/eller matchkonsulent spørger, hører og orienterer forældrene

- Spørg forældrene: Rådgiver spørger forældrene om deres holdninger til anbringelsen, og hvad anbringelsesstedet skal kunne. Forældrene skal også spørges om barnets behov, interesser m.v.
- Hør forældrene: Rådgiver lytter til forældrenes holdninger, ønsker og bekymringer. Forældrene høres om, hvilke beslutninger i barnets hverdagsliv, der er særlig væsentligt for dem at være inde over.

- Orienter forældrene: Rådgiver og/eller matchkonsulent sikrer gennemsigtighed i matchningen ved at orientere om beslutninger og gøre det tydeligt over for forældrene, hvad de har indflydelse på og hvorfor. Hertil orienteres forældrene om, hvilke beslutninger der kan (og ikke kan) imødekommes.

Ledelsesmæssig opgave

Forældrenes følelsesmæssige oplevelser i mødet med en rådgiver og matchkonsulent er afgørende for inddragelse. Ledelsen har derfor en særlig opgave ved at sikre, at rådgivere og matchkonsulenter arbejder krise- og traumebevidst og møder forældrene ud fra en ressourcefokuseret tilgang, hvor der er fokus på vigtigheden af at lytte til forældrene, så de oplever at blive taget seriøst – hvad enten det drejer sig om deres udfordringer eller om deres ønsker og drømme. Ledelsen kan i den forbindelse:

- Styrke det generelle videns- og kompetenceniveau vedrørende ressourcefokuseret samt krise- og traumebevidst tilgang.
- Sikre brug af redskaber, som understøtter en traumebevidst tilgang og en ressourceorienteret tilgang.
- Gå forrest i forhold til at kommunikere om og med barn og forældre i en fremtidsrettet og positiv tone – både på skrift og i tale.

Kerneelementet beror på lovpligtig praksis for forældreinddragelse, jf. barnets lov, bl.a.:

§

- § 8, stk. 3, om, at kommunen skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk.
- § 22, stk. 2, om, at den børnefaglige undersøgelse så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKT FOR PRAKSIS

Vær opmærksom på om den børnefaglige undersøgelse indeholder en bred afdækning af informationskilder såsom kliniske undersøgelser, input fra fagprofessionelle omkring barnet (fx barnets skole/dagtilbud), en eventuel forældrekompetenceundersøgelse og andre dokumenter på barnets sag oplyse vidensgrundlaget om barnet.

SVENDBORG KOMMUNE

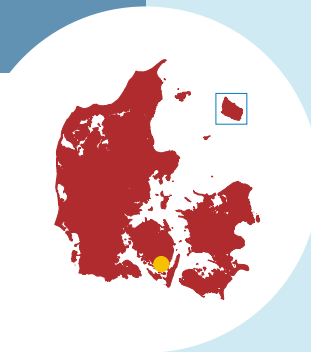
K7.1 'Postkort til forældre'

Formål med redskabet

At sikre rettidig og relevant information til forældre i forbindelse med matchningsprocessen. På postkortet er udformet som en tegning, så processen formidles på en nem og overskuelig måde.

Postkortet understøtter kerneelement 7 i forhold til styrket inddragelse af forældre i matchning til anbringelse.

Redskabet henvender sig til kommunale medarbejdere, som skal inddrage forældre i matchning til anbringelse som indsats.

Trin for trin: Sådan gør vi i Svendborg Kommune

Myndighedsrådgiver sender et brev i form af et postkort med tegning over processen til forældre i forbindelse med indkaldelse til første møde om matchningsforløbet og samarbejde om at finde et egnet anbringelsessted. Brevet kan også udleveres ved første møde og samtale med forældre. Undervejs udfyldes datoer for relevante aktiviteter. Postkortet opdateres efter behov.

Svendborg Kommune ser, at værdien af redskabet er med til at understøtte en mere anerkendende tilgang til forældre i en vanskelig livssituation og bedre samarbejde med forældre i matchprocessen. Kort sagt forældrene oplever sig set, hørt og inddraget.

Et par rådgivere fortæller: *"Det er fint og respektfuldt, at de fysisk får et postkort, hvor der står, hvornår vi mødes igen, og en lille håndskreven note, så de ved, at vi ser dem med menneskelighed."* *"Og de bliver nok mere og bedre forberedt hvis man planlægger sammen med dem. Det tydeliggør også, hvilke af deres forventninger og ønsker man kan leve op til, og hvad man ikke kan leve op til."*

Vil I vide mere?

Du kan læse mere om "Styrket match af barn og anbringelsessted" i henholdsvis Social- og Boligstyrelsens videnscatalog (2023) og i Socialstyrelsens vidensnotat (2021).

Implementeringsforudsætninger

Der er defineret tre forudsætninger for implementering af modellens kerneelementer. De tre forudsætninger vedrører organisatoriske og kompetencemæssige forhold, der understøtter, at modellen implementeres som tilsigtet og med de ønskede resultater.

De tre forudsætninger er:

1

Tæt samarbejde og vidensdeling

2

Fagprofessionelle med kompetencer til inddragelse af barn og forældre

3

Tilstrækkelig tid til matchningen

FORUDSÆTNING 1

Tæt samarbejde og vidensdeling

Matchkonsulenten skal være informeret om barnet, forældrene og mulige anbringelsessteder for at kunne finde det bedst mulige match. Dette forudsætter et tæt samarbejde og effektiv vidensdeling internt i kommunen.

Social- og Boligstyrelsens vidensafdækning viser, at mange kommuner er organiseret efter en model, hvor én fagprofessionel (myndighedsrådgiveren) afdækker barnets behov, ressourcer og ønsker, mens en anden fagprofessionel (fx en anbringelseskonsulent, matchkonsulent eller familieplejekonsulent) har kendskab til potentielle anbringelsessteder og ansvar for at finde et egnet anbringelsessted til barnet. Dermed bliver samarbejdet og udveksling af viden mellem de fagprofessionelle omkring barnet afgørende for matchningen. Matchkonsulenten skal have et godt kendskab til barnet og dets forældre og vide, hvad der allerede er afdækket (gennem den børnefaglige undersøgelse og samtaler med barnet), samt hvad der eventuelt stadig mangler viden om forud for matchningen.

Tæt samarbejde og vidensdeling kan bl.a. understøttes, ved at rådgiveren inddrager matchkonsulenten, når sagen peger mod en anbringelse (fx ved at invitere matchkonsulenten med til møder med barn og forældre). Dertil kan samarbejdet og vidensdelingen understøttes af en klar rolle- og ansvarsfordeling, og ved at der organiseres et eller flere vidensdelingsmøder. Endvidere kan det understøtte samarbejdet og vidensdelingen, at rådgiveren og matchkonsulenten er placeret fysisk det samme sted.

FORUDSÆTNING 2

Fagprofessionelle med kompetencer til inddragelse af barn og forældre

Inddragelse af barnet i overensstemmelse med barnets alder og modenhed, samt under hensyn til at barnet kan være i traume og/eller have fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, stiller store krav til de fagprofessionelles kompetencer. Dette gælder både de fagprofessionelles kommunikative, refleksive og relationelle kompetencer. De fagprofessionelle omkring barnet skal være gode til at tale med og lytte til barnet, herunder anvende forståelige begreber uden at tale ned til barnet. De fagprofessionelle skal også være dygtige til at vælge og anvende understøttende redskaber til at inddrage og tale med barnet. Endvidere skal de fagprofessionelle kunne analysere og reflektere over barnets behov og de svar, som barnet giver.

På samme vis skal de fagprofessionelles inddragelse og kommunikation målrettes de enkelte forældre. Som følge af afgørelsen om anbringelse kan barnets forældre være i en krisesituation, hvilket kan gøre det svært for forældrene at modtage og forholde sig til ny information. Dette er de fagprofessionelle nødt til at tage højde for ved bl.a. at gøre brug af gentagelser og eventuelt flere møder. Derudover skal den/de fagprofessionelle i mødet med forældrene være opmærksomme på egen forforståelse og anlægge en anerkendende tilgang, hvor forældrene mødes med respekt og ligeværd.

FORUDSÆTNING 3

Tilstrækkelig tid til matchningen

En forudsætning for at kunne foretage det rette match er, at der er tilstrækkelig tid til matchningsprocessens forskellige elementer, herunder tid til at gennemføre en grundig og systematisk afdækning af både barn og anbringelsessted samt tid til at inddrage de forskellige parter. I praksis vil nogle anbringelser skulle ske så pludseligt, at det kan være vanskeligt at komme omkring alle modellens kerneelementer. Det kan være i tilfælde, hvor der er behov for at bringe barnet i sikkerhed, eller hvor samarbejdet med anbringelsesstedet ophører pludseligt eller forhold på anbringelsesstedet ændrer sig nu og her. Uanset hvilke af disse forhold, der gør sig gældende, er det væsentligt, at bringe matchmodellens kerneelementer i spil efterfølgende. Dvs. når barnet er anbragt midlertidigt og der er tid og rum til at tænke langsigtet. Inddragelse i sager, hvor anbringelsen sker uplanlagt kræver et stærkt fagligt fokus og systematiske arbejdsgange. Derfor har dette et særligt fokus i modellen.

En fast systematik for matchningen kan understøtte omsætningen af modellens kerneelementer og sikre, at der gennemføres en fyldestgørende afdækning af henholdsvis barn og anbringelsessted, og at der sker en reel inddragelse af både barn og forældre, selvom matchforløbet er kortvarigt. Endvidere kan et tidligt og tæt samarbejde mellem barnets rådgiver og matchkonsulent understøtte, at der er tilstrækkelig tid til at finde det rette anbringelsessted til barnet.

Referenceliste

Ankestyrelsen (2018). Kontinuitet i anbringelser.

Ankestyrelsen (2021a). Inddragelse af børn og unge ved valg af indsats og opfølgning.

Ankestyrelsen (2021b). Kommunernes valg af opholdssteder og døgninstitutioner – eksempler på praksis og overvejelser fra seks kommuner.

Ankestyrelsen (2023). Børnesagsbarometret 2023

Baginsky, Mary, Sarah Gorin and Claire Sands (2017). The fostering system in England: Evidence review: Research report.

Bengtsson & Olsen (2021). Kortlægning af viden om kvalitet i sagsbehandlingen på børne- og ungeområdet: Et litteraturstudie af danske publikationer. Udgivet af VIVE for Socialstyrelsen.

Deloitte (2014). Evaluering, videnindsamling og formidling på det specialiserede plejefamilieområde: Afsluttende evaluering af udviklingsprojekt i 13 kommuner.

Falch-Eriksen, Asgeir (2018). Stabilitet i fosterhjem: Internasjonal forskning om barnets behov for trykghet og forutsigbarhet.

Jensen, Birgitte S. (2014): Inddragelse af udsatte børn og unge i socialt arbejde – reel eller symbolsk retorik? Ph.d. afhandling. Aalborg Universitet.

Jensen, Birgitte S. & Sørensen, K.M (2023): Børneinddragelse i socialt arbejde. Samfundslitteratur.

Jørgensen, L. (2006). At være forældre, mens barnet er anbragt.

Jørgensen, L. & Kabel, S. (ed). Forældreinddragelse – til barnets bedste. Rør ikke ved min datters hestehale uden at spørge mig først. Københavns Fællesråd og KABU.

Kaasbøll, Jannike, Eva Lassemo og Line Melby (2018). Rapport: Kartleggingsværktøj/matching av fosterbarn og fosterhjem: en kunnskapsammenstilling. SINTEF.

NOVA IVO (2017). Barns rätt till familjehemsvård av god kvalitet: Granskning av socialtjänstens myndighetsutövning rörande familjehemsplacerade barn.

Mehlbye, Jill (2014a). Evaluering af kommunernes anvendelse af plejefamilier med særlige opgaver – delrapport 3: Syv kommuners praksis og erfaringer med anvendelse af kommunale og specialiserede plejefamilier. KORA.

Moldestad, B. & Skibred, D. (2009). Foreldres oplevelse av et foreldreskap på afstand. Fontene Forskning, 2, 41-52.

Mehlbye, Jill (2014b). Evaluering af kommunernes anvendelse af plejefamilier med særlige opgaver – delrapport 4: Udviklingen i kommunernes anvendelse af kommunale og specialiserede plejefamilier i perioden 2012 til 2013. KORA.

Mortensøn, Marie Dam og Maja Natascha Neerbeck (2008). Fokus på skolegang ved visitation til anbringelse uden for hjemmet. KORA.

Narey, Martin and Mark Owers (2018). Foster Care in England: A Review for the Department for Education. SFI.

Ottosen, Mai H. m.fl. (2014). Anbragte børn og unges trivsel 2014. SFI.

Rasmussen, Pernille S., Anne-Dorthe Hestbæk og Maria Røgeskov (2020). Svære anbringelsessager: Erfaringer fra VISO-rådgivningsforløb. VIVE.

Villumsen, Anne Marie & Jensen, Birgitte S. (2022): Inddragelse af børn og unge i socialt arbejde i Socialt arbejde med børn, unge og familier. Hans Reitzels Forlag.

Villumsen, Anne Marie og Martin Williams Strandby (2023). Forældreinddragelse i myndighedssagsbehandling. VIVE

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

Januar 2024